

HABERCİLERİN İŞLERİ (Resullerin İşleri, Elçilerin İşleri)

Önsöz

Habercilerin İşleri Mesih topluluğunun başlangıcını ve dört köşeye yayılmasını dile getiren belgedir; Tanrı'dan esinlenen yazarı Luka'dır. 63 yılında Roma'dan yazan Luka ilkin İsa'nın yaptıklarını ve öğrettiklerini kaleme almıştı. Konuya ilişkin daha geniş bilgi edinmek için Luka yazısının başlangıcındaki açıklamayı okumanız yararlıdır.

Önceki parçanın da ona yöneltildiği Teofilos, İsa'nın yaşamı ve inancıyla yakından ilgilenen tanınmış biridir. Bir hekim ve düşünür olan Luka'yı tanrısal bildirinin başlangıcı ve gelişimi üzerinde nesnel bir araştırmaya atamıştır. Böylelikle tanrısal yapının tüm insanlığa yayılmasına katkısı olmuştur.

Yazıdaki 'biz' sözcüğüne dikkat edilsin: 16:11-17; 20:5; 21:18; 27. ve 28. bölümler. Luka haberci Pavlos'un haber gezilerine katılan ve son olarak Roma'ya giden yol arkadaşıdır. Dr. Luka'nın öbür habercilerle de ilişkisi olduğu anlaşılıyor.

Bu yazı Yeruslaim'de Kutsal Ruh'un etkisiyle oluşan, sonra da gelişen inanlılar topluluğunun her yana yayılışına tanık olmuş aydın bir tarihçinin kaleminden çıkmıştır. Yunanca başlığı **Gönderilenlerin İşleri** (Apostolos) olarak çevrilir. İsa'nın Sevinç Getirici Haber'ini tüm insanlığa yaymaya, tanıtmaya gönderdiği inanlıların çalışmaları..

Yazı şöyle özetlenebilir:

- I. İnanlılar topluluğunun başlangıcı 1:1-5:42
- II. Baskılar yayılmaya yol açıyor 6:1-9:31
- III. Haberci Petros'un Haber'i yayması 9:32-12:24
- IV. Antakya'daki topluluğun öncülüğü 12:25-16:5
- V. Haberci Pavlos'un yolculukları 16:6-19:41
- VI. Haberci Pavlos'un Yeruslaim'e dönüşü ve Roma yolculuğu 20:1-28:31

Giriş 1:1-5

1 Saygıdeğer Teofilos,
İsa'nın yapmaya ve öğretmeye koyulduğu her konuya ilişkin ilk incelemeyi, ²seçmiş olduğu habercilere* Kutsal Ruh aracılığıyla buyruk verip göklere alındığı güne dek geçen olayları kaleme aldım. ³Çektiği işkencelerden sonra İsa sayısız kanıtlarla kendini diri olarak habercilere sundu. Kırk gün süreyle onlara belirerek Tanrı hükümrانlığına ilişkin konuştu. ⁴Kendileriyle bir arada bulunurken onlara Yeruslaim'den ayrılmamaları, Baba'nın vaadini beklemeleri için buyruk verdi: **"Siz bu vaadi benden duydunuz; ⁵bildiğiniz gibi Yahya su ile vaftiz etti^a, ama birkaç gün içinde siz Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz."**

^a bkz. Matta 3:11

İsa Göklere Yükseliyor 1:6-11 (Luka 24:21)

⁶Haberciler bir araya geldiklerinde İsa'ya sordular: “Ya Rab, sen İsrail'e hükümranlığı bu dönemde mi yeniden vereceksin?” ⁷İsa onları yanıtladı: “Baba'nın kendi yetkisinde sakladığı vakitleri ve dönemleri siz bilemezsiniz. ⁸Ama Kutsal Ruh sizlere geldiğinde güç ile kuşanacaksınız. Yeruşalim'de, tüm Yahudiye'de, Samiriye'de ve dünyanın en ırak köşesine varıncaya dek benim tanıklarım olacaksınız.”

⁹Bunları söyledikten sonra, onlar bakarken yukarıya yükseltildi. Bir bulut bakanların gözleri önünden O'nu alıp götürdü. ¹⁰İsa giderken dikkatle göğe baktıkları sırada, ansızın yanlarında beyaz giysilere bürünmüş iki adam dikildi. ¹¹“Galileli arkadaşlar” dediler. “Niçin durmuş göğe bakıyorsunuz? Sizin aranızdan göğe alınan bu İsa'nın göğe gittiğini nasıl gördüyseniz O aynı kesinlikle gelecektir.”

YERUŞALİM'DE OLUŞAN İNANLILAR TOPLULUĞU

Yahuda'nın Yerine Seçilen Öğrenci 1:12-26

¹²Bundan sonra Zeytinlik diye bilinen dağdan Yeruşalim'e döndüler. Bu dağ Yeruşalim'e bir Şabat günü yolculuğu yakınlığındadır.* ¹³Öğrenciler kente girince kaldıkları evin üst katına çıktılar: Petros, Yuhanna, Yakup, Andreas, Filippus, Tomas, Bartolomeos, Matta, Alfeos'un oğlu Yakup, Partizan Simon ve Yakup'un oğlu Yahuda. ¹⁴Bunların tümü, kadınlar, İsa'nın annesi Meryem ve kardeşleri hep birlikte sürekli bağlılıkla kendilerini duaya adanmışlardı.

¹⁵Günler ilerlerken, kardeşler arasında Petros ayağa kalkıp onlara konuştu – orada bulunan topluluğun sayısı yaklaşık yüz yirmi kişiydi–: ¹⁶“Kardeşlerim, Kutsal Ruh Davut'un ağızıyla Yahuda'ya ilişkin daha önce konuşmuştur. İsa'yı tutuklayanlara öncülük eden bu adamla ilgili Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi gerekti. ¹⁷Çünkü Yahuda bizden sayıldı ve bu hizmette onun da bir payı bulundu.

¹⁸“Bu adam kötülüğü karşılığında elde ettiği parayla bir tarla satın aldı. Ardından, tepetaklak tarlaya düşerek bedeni parçalandı, tüm bağırsakları dışarı döküldü.* ¹⁹Olay Yeruşalim'de yaşayan herkesçe duyuldu. Öyle ki, bu tarla kendi diyalektlerinde Akeldama adını aldı. Bu deyim Kan Tarlası demektir. ²⁰Mezmun kitabında yazılı söz akla geliyor:

“Onun konutu çöle dönüşsün ve orada hiç kimse yaşamasın.”

“Yine,

“Onun Gözetçilik* görevini başka birisi üzerine alsın.”

²¹“Bu nedenle, Rab İsa'nın aramızda geçirdiği tüm günler boyunca bizlerle bir arada bulunan insanlardan birini seçmemiz gerekir: ²²Yahya'nın vaftiz etmesi olayından başlayarak İsa'nın aramızdan göklere alınmasına dek, O'nun dirilişine böyle bir kişi bizlerle birlikte tanıklıkta bulunsun.”

²³Bunun ardından iki aday gösterdiler: Barsabba denen ve Yustos adıyla bilinen Yusuf ile Mattias. ²⁴Dua ederek, “Ya Rab!” dediler. “Herkesin yüreğini tanıyansın sen. Bu iki kişiden hangisini seçtiğini açıkla. ²⁵Kendine yaraşan yere

gitmek için Yahuda'nın boş bıraktığı hizmeti ve haberciliğe ilişkin yeri kim alacak?"
²⁶Bunun ardından iki kişi arasında kura çektiler. Kura Mattias'a düştü ve on bir haberciye o katıldı.

Kutsal Ruh'un Gelişi 2:1-13

2 Pentekost günü* geldiğinde Mesih bağlılarının tümü bir arada aynı yerdeydiler.
²Bir anda, gökten sanki hızla esen rüzgârın sesiymiş gibi bir ses geldi, toplananların oturduğu tüm evi doldurdu. ³Gözlerinin önünde ateşe benzer diller görüldü. Bunlar dağılarak onların her biri üzerine indi. ⁴Mesih bağlıları Kutsal Ruh'la doldu. Ruh'un kendilerine sağladığı belirgin açıklamayla başka dillerde konuşmaya başladılar.

⁵Yeruşalim'de yaşayan tanrısayar Yahudiler yeryüzünün her ülkesinden kopup gelmişti^a. ⁶Bu sesin duyulması üzerine şaşkınlıkla çalkalanan bir topluluk oluştu. Çünkü her biri bu insanların ağızından kendi diyalektinin konuşulduğunu duydu. ⁷Parmakları ağızlarında kalmışcasına şaşkınlık içinde sordular: "Bu konuşanların tümü Galileli değil mi? ⁸Nasıl oluyor da her birimiz kendi diyalektimizi duyuyoruz?"

⁹"Persler, Medler, Elamlılar, Mezopotamya'da yaşayanlar, Yahudiye'de, Kappadokya'da, Pontos'ta, Asya'da, ¹⁰Friky'a'da, Pamfilya'da, Mısır'da, Kirine'ye yakın Libya yörelerinde oturanlar, Roma'dan kalkıp gelenler ¹¹—hem Yahudiler, hem de Yahudiler'in inancını benimseyenler—, Giritliler ve Araplar.. Hepimiz bu insanların Tanrı yüceliklerini kendi dillerimizde konuştuklarını duyuyoruz!" ¹²Tümünün parmakları ağızlarında kaldı; merakla birbirlerine, "Bu da ne demek oluyor?" diye sordular. ¹³Bazıları da onları alaya alarak, "Bunlar taze şarapla sarhoş olmuş" yolunda laf attılar.

Petros'un Konuşması 2:14-36

¹⁴Bunun üzerine, Petros on bir öğrenciyle birlikte ayağa kalkıp sesini yükseltti ve kendilerine belirgin dille açıklamada bulundu: "Yahudi arkadaşlar ve Yeruşalim'de yaşayanların tümü! Sözlerime kulak verin, sizleri bu konuda aydınlatayım. ¹⁵Sandıığınız gibi bu insanlar sarhoş değiller. Bakın, saat daha sabahın dokuzu.

¹⁶Hayır! Bu olgu Yoel peygamberin ağızından bildirilmiştir:

¹⁷"Tanrı buyuruyor; Çağın sonuna işaret eden günlerde
Ruhum'dan sağanak gibi tüm insanlığa döküleceğim,
Oğullarınızla kızlarınız peygamberlik edecek.
Gençleriniz görmeler* görecek,
İhtiyarlarınız da rüyalar görecek.

¹⁸Evet, erkek olsun kadın olsun bana hizmet sunanlara
O günlerde Ruhum'dan sağanak gibi döküleceğim
Ve peygamberlik edecekler.

¹⁹Yukarıda, göklerde göz kamaştırıcı eylemler
Ve aşağıda yeryüzünde belirtiler vereceğim:
Kan, ateş ve buhar gibi yükselen duman..

²⁰Güneş karanlığa, ay da kana dönüşecek;
Rab'bin yüce ve görkemli Günü* gelmeden önce.

^a Yeryüzünün her ülkesinden kalkıp gelen Yahudiler Yeruşalim'de konaklamaktaydı.
2:16 Yoel 2:28-32

²¹‘Ve Rab’bin adını seslenen herkes kurtulacak.’

²²‘İsraili arkadaşlar! Bu sözleri dinleyin. Nasıralı İsa Tanrı’dan sizlere güçlü eylemler, göz kamaştırıcı işler ve belirtilerle belgelenen insandır. O’nun aracılığıyla Tanrı’nın aranızda yaptığı işleri kendiniz biliyorsunuz. ²³Tanrı’nın amaçladığı erek ve öncibilimi uyarınca O sizin ellerinize verildi ve sizler yasaya saygısı olmayanlar* eliyle kendisini çarmıha çakıp öldürdünüz. ²⁴Ama Tanrı ölüm acılarını çözerek O’nu diriltti. Çünkü O’nun ölüm gücü tutsaklığında kalması olanaksızdı.

²⁵‘Davut O’na ilişkin şunu vurgular:

‘‘Rab’bi her an önümde gördüm,
Ben sarsılmayayım diye O benim sağımdadır.

²⁶Bu nedenle yüreğim mutluluğa erdi,
Dilim de kıvanç buldu.

Üstelik bedenim umut içinde rahata erecek.

²⁷Çünkü sen benim canımı ölümler ülkesinde* bırakmayacaksın,
Ne de Kutsal Olanı’nı çürümeye bırakacaksın.

²⁸Yaşam yollarını bana bildirdin.

Kendi katında beni mutluluğa doyuracaksın.’

²⁹‘Kardeşler, sizlerle ulu ata Davut’a ilişkin apaçık konuşmam gerekiyor. Kendisi öldü ve gömüldü. Mezarı da bugüne dek buradadır. ³⁰Bir peygamber olması nedeniyle soyundan birini onun tahtına oturtacağına ilişkin Tanrı’nın ona verdiği andı biliyordu. ³¹Mesih’in ölümlerden dirilişini önceden gördü ve şunları söyledi: ‘O ne ölümler ülkesinde bırakıldı, ne de O’nun bedeni çürüme gördü.’

³²‘Tanrı bu İsa’yı ölümlerden diriltti. Hepimiz bu olayın tanıklarıyız. ³³O, Tanrı’nın sağına yükseldi. Baba’dan aldığı Kutsal Ruh’u tanrısal vaat uyarınca* gördüğünüz ve duyduğunuz biçimde sağanak gibi döktü. ³⁴Çünkü, Davut göklere yükselmediyse de şunları bildirdi:

‘‘Rab Rabbim’e, «Sen benim sağımda otur» dedi.

³⁵Ben senin düşmanlarını ayaklarına basamak yapıncaya dek..’’

³⁶‘Bu nedenle, tüm İsrail toplumu kesin olarak bilsin ki, Tanrı, O’nu –sizin çarmıha çaktığınız bu İsa’yı– Rab ve Mesih atadı.’

Konuşmaya Tepki 2:37-42

³⁷Bu sözleri duyduklarında yüreklerine hançer saplanmış gibi oldu. Petros’a ve öbür habercilere: ‘‘Kardeşler, öyleyse biz ne yapmalıyız?’’ diye sordular. ³⁸Petros onları yanıtladı: ‘‘Günahlarınızdan dönün ve günahlarınızın bağışlanması için her biriniz İsa Mesih’in adıyla vaftiz edilsin. Böylece Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. ³⁹Çünkü bu vaat sizlere, çocuklarınıza ve uzakta olan^a herkesedir; Tanrımız Rab’bin kendisini çağırdığı herkese..’’

⁴⁰Petros daha birçok sözle tanıklıkta bulundu. ‘‘Bu eğri kuşaktan kurtulun’’ diyerek kendilerine öğüt verdi. ⁴¹Onun sözünü değerlendirenler vaftiz edildi. Böylece o gün yaklaşık üç bin kişi inanlılara katıldı. ⁴²Bunlar habercilerin öğretisini dinlemekte, ruhsal paydaşlıkta, ekmeği parçalayıp bölmekte ve dualarda sürekli bağlılık gösterdiler.

2:25 Mezmur 16:8-11 **2:30** Mezmur 89:3,4; 132:11; II.Samuel 7:12,13 **2:31** Mezmur 16:10 **2:34** Mezmur 110:1

2:39 Yoel 2:32; Yeşaya 57:19

^a En irak yerlerde bulunanlara varıncaya dek tüm dünyaya.

İlk İnanlılar Arasında Oluşan Birlik 2:43-47

⁴³Herkesi korku tuttu. Haberciler aracılığıyla birçok göz kamaştırıcı eylem ve belirti oluyordu. ⁴⁴İnananların tümü bir aradaydı, sahip oldukları her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. ⁴⁵Topraklarını mallarını satarak, gereksinimi kapsamında parayı herkese dağıtıyorlardı. ⁴⁶Gün günden hep birlikte tapınak toplantısında sürekli bağlılık gösteriyor, evlerinde ekmek parçalayıp bölüyor,* kıvançla ve yürek bağlılığıyla yemek yiyor, ⁴⁷Tanrı'ya övgüler sunuyor, tüm halk önünde iyi tutumlarıyla tanınıyorlardı. Rab de kurtulanları gün günden onlara ekliyordu.

Kötürüm Adam Sağlığa Kavuşuyor 3:1-11

3 Petros'la Yuhanna öğleden sonra saat üçte –dua vaktinde– tapınağa çıkıyorlardı. ²Doğuştan kötürüm bir adam her gün oraya getirilir, tapınağın Güzel adındaki kapısına bırakılırdı. Tapınağa gelen gidenden yardım dilerdi. ³Adam Petros'la Yuhanna'yı tapınağa girerken görünce yardım için dilekte bulundu. ⁴Petros'la Yuhanna gözlerini ona dikerek, “Bize bak” dediler. ⁵O da kendilerinden bir yardım sağlayacağını umarak dikkatle onlara baktı.

⁶Petros, “Bende ne gümüş var ne de altın” dedi. “Ama sana bende olanı veriyorum. Nasıralı İsa Mesih adıyla kalk ve yürü!”

⁷Sonra adamı sağ elinden tutup ayağa kaldırdı. O anda onun ayaklarıyla ayak bilekleri sapasağlam oldu. ⁸Adam yerinden sıçrayarak yürüdü. Onlarla birlikte tapınağa girdi. Bir yandan sevinçle sıçrayarak yürüyor, bir yandan da Tanrı'ya övgü sunuyordu. ⁹Tüm halk onun yürüdüğünü ve Tanrı'ya övgü sunduğunu gördü. ¹⁰Onu tanıdılar. Tapınağın Güzel denen kapısında oturup yardım isteyen adamın taa kendisiydi. Onda gerçekleşen olayın etkisiyle şaşkınlığa düştüler, akılları duracak gibi oldu.

¹¹Adam Petros'la Yuhanna'ya yapışmıştı. Tüm halk bir arada, şaşkınlık içinde onlara koştu. Süleyman'ın sundurması diye bilinen yere geldiler.

Petros Yeniden Konuşuyor 3:12-26

¹²Petros bunu görünce halka seslendi:

“İsraili arkadaşlar, bu işe neden şaşıyorsunuz? Niçin gözlerinizi bize dikiyorsunuz? Sanki kendi gücümüz ya da tanrısayarlığımız sonucunda bu insanın yürümesini kendi başımıza başarmışız!”

¹³“İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı,
Atalarımızın Tanrısı

Öz Uşağı İsa'yı yüceltti.’

“Sizler O'nu yargılamaya verdiniz ve Pilatus'un O'nu salıverme kararına karşın, Pilatus'un önünde kendisini yadsınız. ¹⁴Sizler Kutsal Olan'ı, Doğru Kişi'yi yadsınız ve bir katilin kendinize bağışlanmasını dilediniz. ¹⁵Öte yandan da yaşam kaynağının canına kıydınız. Tanrı O'nu ölümler arasından diriltti. Bizler bu olayın tanıklarımız.

¹⁶“Şu gördüğünüz ve tanıdığınız adamı İsa'nın adı kesenkes iyileştirdi. Çünkü o, İsa'nın adına iman etti. İsa aracılığıyla iman hepinizin gözü önünde ona bu sağlığı verdi.

¹⁷“Şimdi ey kardeşler biliyorum ki, başkanlarınız gibi siz de bunu bilmeyerek yaptınız. ¹⁸Ama Tanrı tüm peygamberlerin ağzından kendi Mesih’inin işkence çekeceğini önceden bildirdi ve dediğini bu yolda yerine getirdi. ¹⁹Bu nedenle kötülüklerinizden sıyrılın ve Tanrı’ya dönün ki günahlarınız silinsin. ²⁰Rab’bin katından böylece canı tazeleme dönemleri gelsin ve öncesizlikten atanan Mesih İsa’yı sizlere göndersin. ²¹Tanrı’nın çok önceki çağlarda kutsal peygamberleri ağızıyla bildirdiği evrensel yenilenme vakitleri gelinceye dek O’nun göklerde kalması gerekir. ²²Nitekim Musa şöyle demişti:

“Rabbiniz Tanrı tıpkı beni yükselttiği gibi,
Kendi kardeşleriniz arasından
Sizlere bir peygamber yükseltecek.
Size her ne söylerse O’nu dinleyeceksiniz.

²³O peygamberi dinlemeyen her can
Halktan* koparılacak yok edilecek.’

²⁴“Samuel’den başlayarak, onun ardından konuşan peygamberlerin tümü bu günleri bildirdi. ²⁵Sizler peygamberlerin ve Tanrı’nın atalarımıza atadığı Antlaşma çocuklarıdır. Tanrı İbrahim’e şöyle demişti:

“Senin soyun aracılığıyla yeryüzünün
tüm kuşakları kutsal kılınacak.’

²⁶“Tanrı ilkin Öz Uşağı’nı sizler için yükseltti; O’nu her birinizi kutsamak, böylelikle kötülüklerinizden ayırmak için gönderdi.”

Petros’la Yuhanna Kurul’a Çıkarılıyor 4:1-22

4 Öğrenciler halkla konuşurken rahipler, tapınak komutanı ve Sadukiler onların üstüne yürüdü. ²Bu insanların halka öğretmeleri ve İsa aracılığıyla ölümlerini diriltirmeleri kendilerini çileden çıkardı. ³Onları tutukladılar ve vaktin gecikmesi nedeniyle ertesi güne dek içeride alıkoydular. ⁴Sözü işitenlerin birçoğu iman etti, böylece adamların sayısı yaklaşık beş bine yükseldi.

⁵Ertesi gün Kurul başkanlarıyla İhtiyarları^a ve dinsel yorumcuları^b Yeruşalim’de bir araya geldi. ⁶Başrahip Hanna da oradaydı. Kayafas, Yuhanna, Aleksander ve başrahabin aile kuşağından herkes toplanmıştı. ⁷Öğrencileri ortaya dikip sordular: “Siz bu işi hangi güçle ya da hangi adla yaptınız?”

⁸Bunun üzerine Kutsal Ruh’la dolan Petros onları yanıtladı: “Halkın başkanları ve İhtiyarları! ⁹Eğer biz bugün hasta bir insana yapılan iyilik nedeniyle, onun nasıl sağlığa kavuştuğu konusunda sorguya çekiliyorsak, ¹⁰hepinizce ve tüm İsrail halkınca bilinsin ki, çarmıha çaktığınız, Tanrı’nın ise ölümler arasından dirilttiği Nasıralı İsa Mesih adıyla, evet O’nun adıyla bu adam sizin önünüzde sapasağlam duruyor. ¹¹Bu Mesih, siz yapıcılar tarafından aşağı görülen, ama baş köşeye konulan Taş’tır.

¹²“Başka hiç kimsede kurtuluş yoktur. Çünkü göğün altında, insanlar arasında verilmiş başka hiçbir ad yoktur* ki, biz onunla kurtulabilelim.”

¹³Onlar Petros’la Yuhanna’nın atılganlığını görünce ve kendilerinin okul bitirmemiş, sıradan kişiler olduklarını anlayınca şaşırıp kaldılar. Bu insanların İsa ile birlikte bulduklarını kavradılar. ¹⁴Öte yandan sağlığa kavuşturulanın da onlarla birlikte durduğunu görünce verilecek yanıtları kalmadı. ¹⁵Onlara Kurul’dan çıkmalarını bildirdiler. Kendi aralarında danıştılar.

^a bkz. Luka 22:66

^b **Dinsel Yorumcular** açıklaması için bkz. Matta 2:4.

3:22,23 Yasanın Tekrarı 18:15-20 **3:25** Yaratılış 12:3; 22:18

¹⁶“Bu insanlara ne yapalım?” diyorlardı. “Onların aracılığıyla göze görünür bir belirti uygulandığı tüm Yeruşalim’de yaşayanlarca kesenkes biliniyor. Bunu yadsıyamayız. ¹⁷Ama bunun halk arasında daha geniş çapta yayılmasını önlemek için, kendilerine gözdağı verelim; bundan böyle İsa adıyla kimseye bir söz etmesinler.”

¹⁸Onları çağırdılar ve buyruk verdiler: “İsa adıyla ne bir söz söyleyeceksiniz, ne de bir şey öğreteceksiniz.” ¹⁹Petros’la Yuhanna onları yanıtladı: “Tanrı katında sizleri mi yoksa Tanrı’yı mı dinlemek doğru tutumdur? Bunun yargısını kendiniz verin. ²⁰Biz gördüklerimizi duyduklarımızı bildirmekten beri duramayız.” ²¹Kurul üyeleri yeniden gözdağı vererek onları serbest bıraktılar. Kendilerini cezalandıracak hiçbir çıkar yol bulamadılar. Çünkü olay nedeniyle tüm halk Tanrı’yı yüceltiyordu. ²²Çünkü bu iyilenme belirtisinin kendisinde gerçekleştiği adam kırkını aşkıandı.

Yüreklilik İçin Tanrı’ya Dua 4:23-31

²³Petros’la Yuhanna serbest bırakılınca arkadaşlarının yanına gittiler ve başrahiplerle İhtiyarlar’ın söylediklerini ilettiler. ²⁴Onlar bunu işitince hep birlikte seslerini yükselterek Tanrı’ya dua ettiler: “Ya Egemen Rab! Göğü, yeri, denizi ve onlarda bulunan her şeyi yaratan sensin. ²⁵Kutsal Ruh aracılığıyla bizim atamız ve senin uşağın Davut’un ağzından bildirdin:

“Uluslar niçin kaynaştı?

Halk toplulukları neden boş tasarılar kovaladı?

²⁶Yeryüzünün kralları saf kurdu:

Rab’be ve O’nun Mesih’ine karşı

Başkanların tümü bir araya toplandı.’

²⁷“Gerçekten bu kentte, senin Mesih niteliğinde atadığın Kutsal Uşağın İsa’ya karşı tümü bir araya geldi: Herodes de, Pontios Pilatus da, onlarla birlikte uluslar da, İsrail halkı da.. ²⁸Senin elinin ve senin ereğinin öncelerden kararlaştırdığı tasarımı uygulamak için bir araya geldiler. ²⁹Şimdi ya Rab, onların gözdağı verişine bak. Ve senin sözünü yüreklilikle bildirmeleri için uşaklarına yardım et. ³⁰Elini uzat, böylece Kutsal Uşağın İsa’nın adı aracılığıyla insanları iyileştir, belirtiler ve göz kamaştırıcı eylemler getirilmesini sağla.”

³¹Onlar dua edince toplandıkları yer sarsıldı. Tümü Kutsal Ruh’la doldu ve Tanrı Sözü’nü yüreklilikle bildirdiler.

İnanlılar Varlıklarını Paylaşıyor 4:32-37

³²İman eden topluluğun yüreği canı birdi. İçlerinden hiçbiri sahip olduğu şeylere kendi malı gözüyle bakmıyordu. Tersine, her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. ³³Haberciler görkem dolu güçle Rab İsa’nın dirilmesine ilişkin tanıklık ediyorlardı. Tümü üzerinde yüce kayra bulunuyordu. ³⁴Aralarında yoksul yoktu. Tarlaları ya da evleri olanlar bunları satıyor, satıştan sağlanan karşılığı getirip ³⁵habercilerin ayakları dibine bırakıyordu. Sonra da gereksinimi oranında herkese dağıtıyorlardı.

³⁶Yusuf adında Kıbrıs’ta doğmuş Levi kuşağından* biri vardı. Haberciler onu Barnabas diye adlandırdı. Bu adın anlamı, Avunç Verenoğlu’dur^a. ³⁷Bu kişi bir parça toprağa sahipti. Onu satarak parasını getirip habercilerin ayakları dibine serdi.

4:24 Mısır’dan Çıkış 20:11; Mezmur 146:6; Yeşaya 37:16; Yeremya 32:17 **4:25,26** Mezmur 2:1,2

^a *Yos Parakliseos*

Hananya ile Safira 5:1-11

5 Öte yandan, Hananya adında başka bir adam vardı. Eşinin adı Safira idi. Hananya bir parça toprak sattı. ²Satış karşılığının bir bölümünü kendine sakladı. Karısı da bunu biliyordu. Paranın kalanını ise getirip habercilerin ayakları dibine serdi.

³Petros ona, “Hananya” dedi. “Şeytan niçin senin yüreğini yönetimine aldı da Kutsal Ruh’a karşı yalan konuşarak tarladan elde edilen paranın bir bölümünü kendine sakladın? ⁴Onu satmadan önce mal kendinin değil miydi? Satıldıktan sonra yine yetkin altında değil miydi? Nasıl oldu da yüreğinde böyle bir buyruğa uydun? Sen insanlara değil, Tanrı’ya yalan söyledin.”

⁵Hananya bu sözleri duyduğunda yere yıkılıp can verdi. Olayı duyanların tümünü büyük bir korku tuttu. ⁶Topluluğun gençleri kalktı, onun cesedini sarıp götürdüler, gömdüler.

⁷Aradan yaklaşık üç saat geçince, Hananya’nın hiçbir şeyden haberi olmayan karısı içeri girdi. ⁸Petros dönüp ona sordu: “Söyle bana, bu tarlayı şu değere mi sattınız?” O da, “Evet, bu değere” dedi. ⁹Petros, “Nasıl oldu da siz kendi aranızda Rab’bin Ruhunu denemek amacıyla sözbirliği ettiniz?” diye yanıt verdi. “İşte kocanı gömenlerin ayak sesleri kapıda. Onlar seni de alıp götürecek.” ¹⁰Kadın o anda Petros’un ayakları dibine yıkılıp can verdi. Gençler içeri girdiklerinde kendisini ölü buldular. Onu da götürüp kocasının yanına gömdüler. ¹¹Bundan sonra bütün kilise topluluğunu* ve olayı duyanların tümünü büyük bir korku tuttu.

Belirtiler, Göz Kamaştırıcı İşler 5:12-16

¹²Haberciler eliyle halk arasında birçok belirti ve göz kamaştırıcı eylem yapıyorlardı. Hep birlikte Süleyman’ın sundurması denen yerde toplanıyorlardı. ¹³Başka hiç kimse onlara katılmak ataklığını göstermiyordu.* Ama halk onlardan derin saygıyla söz ediyordu. ¹⁴Öte yandan, Rab’be iman eden çok sayıda erkek ve kadın onlara katılmaktaydı.

¹⁵Öyle ki, insanlar hastalarını caddelere çıkararak onları yataklarda, şiltelerde yere koyuyorlardı. Petros geçerken hiç olmazsa gölgesi bazılarının üstüne düşsün diyorlardı. ¹⁶Yeruşalim çevresindeki kasabalardan da halk hastaları ve kötü ruhların saldırısı altında bulunanları taşıyarak üşüşüyordu. Bunların tümü sağlığa kavuştu.

Baskılar Başlamadan 5:17-26

¹⁷Başrahip’le Saduki partisine^a bağlı iş arkadaşlarının tümü kıskançlıkla taşarak yerlerinden fırladı. ¹⁸Habercileri yakalayıp tutukevine kapattılar. ¹⁹Gece vakti Rab’bin meleği cezaevinin kapılarını açtı, onları dışarı çıkarıp, ²⁰“Gidin, tapınakta durun, ve Yaşam Sözleri’nin tümünü halka bildirin” dedi. ²¹Onlar bu buyruğu duyduklarında sabahın çok erken saatinde tapınağa girdiler, öğretmeye başladılar.

Başrahiple iş arkadaşları varıp Kurul’u –İsrail toplumunun tüm senatosunu– toplantıya çağırdılar. Ardından, tutukluları getirmek için cezaevine adamlar gönderdiler. ²²Kolcular vardıklarında onları cezaevinde bulamadılar. Geri dönerek haber verdiler: ²³“Cezaevini tam güvenlik içinde ve kilitlenmiş bulduk. Nöbetçiler de kapılarda bekliyordu. Ama açıp içeriye girdiğimizde orada hiç kimseyi bulamadık.”

²⁴Tapınak komutanıyla rahipler bu sözleri duyunca, habercilerle ilgili bu işin sonu

^a Sadukiler açıklaması için bkz. Matta 3:7

nereye varacak diye şaşkınlığa düştüler. ²⁵Yanlarına birisi geldi, kendilerine bilgi ilettiler: “İşte sizin cezaevine kapattığınız adamlar, tapınakta durmuş halka öğretiyor.” ²⁶Bunun ardından tapınak komutanı kolcularla birlikte koşup onları getirtti. Ama zor kullanmadı. Çünkü halkın kendilerini taşla tutmasından korkuyorlardı.

Haberciler Tanrı Gerçeğini Belirtiyor 5:27-32

²⁷Onları getirip Kurul’un önüne çıkardılar. Başrahip kendilerini sorguya çekti. ²⁸“Bu Ad’a ilişkin bir şey öğretmeyeceksiniz diye size kesin buyruk vermiştik” dedi. “Gelin de yaptığınız işe bakın! Yeruşalim’i öğretinizle doldurdunuz. Üstelik bu adamın kanının sorumluluğunu bizim üzerimize yıkmak istiyorsunuz.” ²⁹Petros’la öbür haberciler yanıt vererek, “İnsanları değil Tanrı’yı dinlememiz gerekir” dediler. ³⁰“Sizlerin bir tahtaya asıp ölüm cezasına çarptırdığınız İsa’yı atalarımızın Tanrısı diriltti. ³¹Tanrı O’nu kendi sağına Başkan ve Kurtarıcı olarak yükseltti; İsrail’e günahlardan dönüşü ve günahların bağışlanmasını sağlasın diye.. ³²Biz bu olayların tanığıyız. Tanrı’nın kendisini dinleyenlere verdiği Kutsal Ruh da bizlerle birlikte tanıklık etmektedir.”

Sağduyulu Gamaliel’in Önerisi 5:33-42

³³Bu sözleri duyan Kurul üyeleri çileden çıktı, onları öldürmek tasarısıyla aralarında danışmaya koyuldular. ³⁴Ama Kurul üyelerinden Gamaliel adında bir Ferisi^a –tüm halkın saydığı bir hukuk doktoru– ayağa kalkıp adamların kısa bir süre için dışarıya çıkarılmasını buyurdu ³⁵ve üyelere şu sözleri doğrulttu:

“İsraili arkadaşlar! Bu insanlara bir şey yapmaya kalkışmadan önce kendinize dikkat edin. ³⁶Çünkü bir süre önce kendisini çok önemli birisi diye ortaya atan Tevdas ayaklandı. Yaklaşık dört yüz kişi ona katıldı. Ama Tevdas öldürüldü, onu dinleyenlerin tümü de dağıldı, eriyip gitti. ³⁷Onun ardından nüfus sayımı döneminde Galileli Yahuda ayaklandı ve halkı ardı sıra çekti. Bu da yok oldu ve amacına kapılanların hepsi çil yavrusu gibi dağıldı.

³⁸“Şimdi size bildiriyorum: Bu insanlardan beri durun, onları kendi başlarına bırakın. Çünkü bu erek ya da eylem insanlara özgü bir atılımsa, buhar gibi dağılıp gidecek. ³⁹Ama Tanrı’dan esinleniyorsa, siz onları dağıtamayacaksınız. Üstelik Tanrı’ya karşı savaş açanlar durumuna düşeceksiniz.”

⁴⁰Gamaliel’in öğüdünü dinlediler. Habercileri çağırıp onları köteklediler. İsa adıyla konuşmalarını kesinlikle durdurmayı belirttikten sonra onları salıverdiler.

⁴¹Onlar ise İsa’nın adı için yerilmeye yaraşır sayılmalarından sevinç duyarak Kurul’un önünden ayrıldılar. ⁴²Her gün tapınakta ve evlerde İsa’nın Mesih olduğunu öğretmekten ve Sevinç Getirici Haber’i müjdelemekten geri durmadılar.

SALDIRILAR HABERİN YAYILMASINA YOL AÇIYOR

Topluluğun Seçtiği Yedi Hizmet Görücü 6:1-7

6 Bu günlerde öğrencilerin sayısı çoğalıyordu. Hellenistler arasında Yahudiler’e karşı* mırıltılar başladı. Çünkü günlük hizmette onların dul kadınlarına önem

5:30 Yasanın Tekrarı 21:22

^a Ferisiler açıklaması için bkz. Matta 3:7

verilmiyordu. ²On İnkiler öğrenci topluluğunu bir araya çağırarak, “Tanrı Sözü’ne yükümlülüğü bir yana bırakıp bakımla ilgili hizmet görmek bizim için doğru değildir” dediler. ³“Bu nedenle kardeşler, siz kendi aranızdan iyilikleriyle tanınmış, Ruh’la ve bilgelikle dolu yedi kişi bulun. Kendilerini bu gerekli göreve atayalım. ⁴Biz sürekli bağlılıkla kendimizi duaya ve Tanrı Sözü’nü yayma görevine vereceğiz.”

⁵Bu öneri tüm topluluğun onayını kazandı. İmanla ve Kutsal Ruh’la dolu bir insan olan Stefanos’u seçtiler. Onun yanı sıra da Filippos’u, Prohoros’u, Nikanor’u, Timon’u, Parmena’yı ve Yahudiler’in inancını benimseyen Antakyalı Nikolaos’u.. ⁶Bu insanları habercilere sundular ve dua ettikten sonra ellerini onların üstüne koydular.

⁷Tanrı Sözü giderek geliyor, Yeruşalim’de öğrencilerin sayısı gitgide çoğalıyordu. Rahiplerden oluşan büyük bir topluluk da İman’a katıldı.

Stefanos Tutuklanıyor 6:8-15

⁸Kayrayla ve ruhsal güçle dolu olan Stefanos, halk arasında göz kamaştırıcı eylemler ve güçlü belirtiler yapıyordu. ⁹Ama Özgürler Sinagogu* denen koldan belirli kişiler, bunların yanı sıra da Kirineliler, İskenderiyeliler, Kilikyalılar ve Asyalılar ortaya atılıp Stefanos’la tartışmaya giriştiler. ¹⁰Ancak bu insanlar Stefanos’un sözünü güçlü kılan bilgiğe ve Ruh’a direnemediler. ¹¹Bunun üzerine bazı kişileri kışkırtarak onlara, “Biz bu adamın Musa’ya ve Tanrı’ya karşı sövücü sözler söylediğini duyduk” dedirtiler.

¹²Böylelikle halkı, İhtiyarlar’ı ve dinsel yorumcuları ayaklandırdılar. Stefanos’un üzerine yürüdüler, onu yaka paça Kurul’a sürüklediler. ¹³Yalancı tanıklar öne sürerek, “Bu adam Kutsal Yer’e^a ve ruhsal yasaya karşı konuşmaktan hiç geri durmuyor” dediler. ¹⁴“Onu, Nasıralı İsa’nın bu yeri yıkacağını ve Musa’nın bize vermiş olduğu töreleri değiştireceğini söylemekteyken duyduk.” ¹⁵Kurul’da oturanların tümü dikkatlerini Stefanos’a çevirdi; yüzünün bir melek yüzüne benzediğini gördüler.

Stefanos’un Savunması 7:1-8

7 Başrahip, “Doğru mu bu?” diye sordu. ²Stefanos yanıtladı: “Kardeşler, büyükler, beni dinleyin! Yüceliğin Tanrısı atamız İbrahim’e daha o Harran’da yaşamadan önce, Mezopotamya’da göründü. ³Tanrı kendisine,

“Yurdundan ve hısım akrabandan ayrıl,
Benim sana göstereceğim yere doğru!” dedi.

⁴“Bundan sonra o Kildaniler’in ülkesinden ayrılarak Harran’da yaşadı. Babasının ölümünden sonra Tanrı onu oradan kaldırıp bugün sizin yaşadığınız yere getirdi. ⁵Ama kendisine burada miras olarak bir arşın yer bile vermedi. Oysa Tanrı orayı ona ve kendisinden sonra gelecek soyuna mal edeceğine söz vermişti. Ne var ki, İbrahim bu dönemde çocuksuzdu.

⁶“Tanrı ona soyunun yabancı bir ülkede uyruksuz bir topluluk niteliğinde yaşayacağını, dört yüz yıl süreyle köle edileceğini ve baskı göreceğini bildirdi. ⁷Tanrı, ‘Onların kölelik ettiği ulusu ben yargılayacağım’ dedi. ‘Bundan sonra oradan çıkacaklar ve bana burada ruhsal hizmet sunacaklar.’ ⁸Bunun ardından Tanrı ona

^a Yahudiler’in tapınağını anlatan başka bir deyim.

7:2 Yaratılış 11:31; 15:7 **7:3** Yaratılış 12:1; 48:4 **7:5** Yasanın Tekrarı 2:5; Yaratılış 12:7; 13:15; 17:8; 48:4 **7:6** Yaratılış 15:13,14; Mısır’dan Çıkış 2:22; 12:40 **7:7** Mısır’dan Çıkış 3:12 **7:8** Yaratılış 17:10; 21:4

sünnet antlaşmasını* verdi. Sonra İbrahim İshak'a baba oldu ve sekizinci günde onu sünnet etti. İshak Yakup'a, Yakup da on iki ataya aynı kapsamda davrandı."

Ataların Yaşadığı Dönem 7:9-16

⁹"Atalar Yusuf'u kıskanarak onu bir köle gibi Mısır ülkesine sattılar. Ama Tanrı Yusuf'la birlikteydi. ¹⁰Onu tüm acılarından kurtardı ve Mısır'ın kralı olan Firavun'un karşısında kayrayla, bilgelikle donattı. Firavun onu Mısır ülkesine ve tüm krallık ailesine yönetici olarak atadı.

¹¹"Bu olaylardan sonra tüm Mısır'da ve Kenan bölgesinde kıtlık oldu, katlanılmaz acı başladı. Öyle ki, atalarımız yiyecek bulamaz oldu. ¹²Yakup Mısır'da buğday bulunduğunu duyunca ilkin atalarımızı oraya gönderdi. ¹³İkinci yolculuklarında Yusuf kendisini kardeşlerine belirgin etti. Böylece Firavun Yusuf'un soyunu anlamış oldu. ¹⁴Yusuf haber salıp babası Yakup'la birlikte tüm hısım akrabasını çağırdı; yetmiş beş kişilik bir topluluk. ¹⁵Yakup Mısır'a indi. Kendisi de atalarımız da orada öldü.

¹⁶"Daha sonra cesetleri Şekem'e götürülerek İbrahim'in para karşılığı Şekemli Hamor oğullarından satın almış olduğu mezara gömüldü."

Tanrı Yardıma Yetişiyor 7:17-22

¹⁷"Tanrı'nın İbrahim'e vurguladığı vaadin dönemi yaklaştığında, Mısır'da halk gelişip çoğalmıştı. ¹⁸Ülkede başka bir kral egemenliğini kurdu. Bu kralın Yusuf'tan haberi bile yoktu. ¹⁹Soyumuza karşı sinsi bir siyaset güttü o. Atalarımıza karşı acımasızlıkla davrandı, çocuklarının kökünü kazımak amacıyla yavrularını kaldırıp atmaya zorunlu kıldı onları.

²⁰"Musa bu dönemde doğdu. Tanrı'nın önünde çok güzel bir çocuktü. Üç ay süreyle babasının evinde yetişti. ²¹Kendisini kaldırıp attıklarında onu Firavun'un kızı aldı ve öz oğlu gibi yetiştirdi. ²²Musa Mısırlıların bilgeliğine yaraşır bir eğitim gördü. Böylece gerek söz söylemek, gerekse iş görmekte güçlü birisi oldu."

Musa Mısır'dan Kaçıyor 7:23-29

²³"Musa kırk yaşını doldurunca gidip kardeşleri İsrailoğullarını görme düşüncesi içine doğdu. ²⁴Bunlardan birinin haksızlığa uğradığını görünce onu savunmaya kalktı; canı yananın öcünü aldı, Mısırlı'yı öldürdü. ²⁵Tanrı'nın onun eliyle kurtarma eyleminde bulunduğunu kardeşleri anlayacak sandı. Ama onlar bunu kavramadı. ²⁶Ertesi gün iki Yahudi'nin dövüştüğünü gördü. Kendilerini barışa çağırarak, 'Arkadaşlar' dedi. 'Siz kardeşsiniz. Niçin birbirinize haksızlıkla davranıyorsunuz?'

²⁷"Ama insan kardeşine haksızlıkta bulunan, Musa'yı bir yana iterek çıkıştı: 'Kim seni başımıza başkan ve yargıç atadı? ²⁸Yoksa, dün o Mısırlı'yı öldürdüğün gibi

---

7:9 Yaratılış 37:11,28; 39:1,2,21; 45:4 **7:10** Yaratılış 39:21; 41:38-45; Mezmur 105:17,20,21 **7:11** Yaratılış 41:54; 42:5 **7:12** Yaratılış 42:2 **7:13** Yaratılış 45:3,16 **7:14** Yaratılış 45:9-11; 46:27; Mısır'dan Çıkış 1:5; Yasanın Tekrarı 10:22 **7:15** Yaratılış 46:1; 45:9; 49:33; Mısır'dan Çıkış 1:6 **7:16** Yaratılış 23:16,17; 33:19; 50:13; Yeşu 24:32 **7:17** Mısır'dan Çıkış 1:7 **7:19** Mısır'dan Çıkış 1:9,22 **7:20** Mısır'dan Çıkış 2:2 **7:21** Mısır'dan Çıkış 2:5,10 **7:23** Mısır'dan Çıkış 2:11 **7:24** Mısır'dan Çıkış 2:12 **7:27** Mısır'dan Çıkış 2:14

beni de mi öldürmek istiyorsun?’²⁹Musa bu sözler üzerine kaçtı ve Midyan bölgesinde^a uyruksuz bir insana dönüştü. Orada iki oğul babası oldu.”

Musa Tanrı’yla Karşılaşıyor 7:30-34

³⁰“Aradan kırk yıl geçince çölde, Sina Dağı yakınında bir çalılıkta Musa’ya alevin içinde bir melek görüldü. ³¹Musa bu görmeyeyle^b karşılaştınca şaşırıp kaldı. Daha yakından bakmak için yaklaşırken Rab’bin sesi duyuldu: ³²‘Ben atalarının Tanrısı’yım; İbrahim’in, İshak’ın ve Yakup’un Tanrısı.’ Korkuyla dolan Musa dikkatini oraya doğrultmadı.

³³“Rab ona, ‘Ayaklarındaki pabuçları çıkar’ dedi. ‘Çünkü durduğun yer kutsal topraktır. ³⁴Halkımın Mısır’da karşılaştığı acımasızlığı gördüm, ilgiyle onlara baktım. İniltilerini duydum, kendilerini kurtarmaya geldim. Kalk gel, seni Mısır’a göndereceğim.’”

Musa Yadsınıyor 7:35-43

³⁵“İşte bu Musa’yı, ‘Kim seni başkan ve yargıç atadı?’ diyerek yadsıdılar. Çalılıkta kendisine görünen meleğin desteğiyle aynı Musa’yı Tanrı başkan ve kurtarıcı olarak gönderdi. ³⁶Mısır ülkesinde ve Kızıl Deniz’de göz kamaştırıcı eylemler ve belirtiler yaparak halkı oradan o çıkardı. Kırk yıl boyunca çölde bu eylemleri sürdürdü.

³⁷“Bu Musa’dır İsrailoğulları’na konuşan:

‘Tanrı tıpkı beni yükselttiği gibi,
Kendi kardeşleriniz arasından
Size bir peygamber yükseltecek.’

³⁸“Çölde toplananlar arasında beliren insandır bu. Sina Dağı’nda kendisiyle konuşan melekle ve atalarımızla bir arada olan.. Bizlere iletmek üzere dipdiri tanrısal sözleri ağırlayandır o. ³⁹Atalarımız onun sözünü dinlemek istemedi. Tam tersine, kendisini bir yana ittiler ve yüreklerinde Mısır’a geri döndüler. ⁴⁰Harun’a, ‘Bizleri yöneltecek ilahlar yap’ dediler. ‘Çünkü bizi Mısır ülkesinden çıkaran Musa’ya ne oldu bilmiyoruz.’

⁴¹“O günlerde danaya benzer yalancı bir tanrı yaptılar ve ona sunu sundular. Ellerinini yaptığı işlerle gönence geldiler. ⁴²Tanrı onları bıraktı, kendilerini göklerin yıldızlarına hizmet etme düşüklüğüne koyuverdi. Peygamberler kitabında yazılı olduğu gibi:

“Ey İsrail soyu! Çölde kırk yıl boyunca
Bana kurbanlar ve sunular mı getirdiniz?

⁴³Siz Moloh’un* çadırını,
İlah Refan’ın* yıldızını,
Tapınmak amacıyla yaptığınız benzetileri taşıdınız.
Ben sizleri kaldırıp Babil’in ötesinde yaşatacağım.”

^a Sina yarımadasının karşı yakası. Kızıl Deniz’in öbür yanı.

^b bkz. Matta 17:9

7:29 Mısır’dan Çıkış 2:15,22; 18:3,4 **7:30** Mısır’dan Çıkış 3:2; **7:32** Mısır’dan Çıkış 3:6 **7:33** Mısır’dan Çıkış 3:5 **7:34** Mısır’dan Çıkış 3:7,10; 2:24 **7:35** Mısır’dan Çıkış 2:14 **7:36** Mısır’dan Çıkış 7:3,10; 14:21; Çölde Sayım 14:33 **7:37** Yasanın Tekrarı 18:15 **7:39** Çölde Sayım 14:3 **7:40** Mısır’dan Çıkış 32:1,23 **7:41** Mısır’dan Çıkış 32:4,6 **7:42** Yeremya 7:18; 19:13; Amos 5:25-27

Tanrı'nın Verdiği Vaatler 7:44-50

⁴⁴“Çölde atalarımızın Tanıklık Çadırı* vardı. Bu çadır Musa ile konuşanın verdiği yönerge uyarınca yapıp Musa'nın gördüğü örneğe göre kurulmuştu. ⁴⁵Bir kuşak sonra gelen atalarımız Yeşu* ile birlikte uluslardan ülkeyi aldıklarında –Tanrı bu ulusları atalarımızın önünden kovdu– Tanıklık Çadırı'nı beraberlerinde getirdiler. Çadır Davut'un günlerine dek kaldı.

⁴⁶“Davut Tanrı'nın önünde kayra buldu ve Yakup'un Tanrısı'na bir barınak kurmak için izin istedi. ⁴⁷Ama Tanrı'ya evi Süleyman kurdu. ⁴⁸Ne var ki, Yüce Olan elle yapılmış evlerde yaşamaz. Tıpkı peygamberin dediği gibi:

⁴⁹“Gök benim tahtımdır.

Yeryüzü de ayaklarımın altında basamak.

Siz benim için nasıl bir konut kuracaksınız diye buyuruyor Rab.

'Ya da, benim rahatımı sağlayacak yer nerededir?

⁵⁰Bunların tümünü yaratan benim elim değil mi?”

Direnış ve Başkaldırma 7:51-53

⁵¹“Enseleri sertleşmiş, yürekleri kabuk tutmuş, kulakları duymaz olmuş insanlar! Siz her zaman Kutsal Ruh'a karşı direnirsiniz, tıpkı atalarınız gibi davranırsınız. ⁵²Atalarınız hangi peygambere saldırmadı ki? Doğru Kişi'nin^a gelişini önceden bildirenlerin canına kıydılar. Sizlere gelince bu dönemde O'nu ele verenler ve öldürenler oldunuz. ⁵³Ruhsal yasayı melekler aracılığıyla aldınız, ama tutmadınız.”

Kaba Kuvvet 7:54-60; 8:1a

⁵⁴Bu sözleri duyduklarında yürekleri kızgınlıkla kabardı, Stefanos'a karşı dişlerini gıcırdattılar. ⁵⁵Ama Kutsal Ruh'la dolu olan Stefanos gözlerini dikkatle göğe doğrulttu. Tanrı'nın yüceliğini ve O'nun sağında duran İsa'yı gördü. ⁵⁶“Apaçık görüyorum” dedi, “Gökler açılmış, İnsanoğlu da Tanrı'nın sağında durmuş.”

⁵⁷Onlar yüksek sesle bağırarak kulaklarını tıkadılar, hep birlikte ona saldırdılar. ⁵⁸Kendisini kentten dışarı sürükleyip taşla tuttular. Olaya tanıklık edenler giysilerini Saul adlı bir gencin ayakları dibine yığdılar. ⁵⁹Stefanos'u taşla tuttuklarında o, “Ya Rab İsa, ruhumu al” diyerek dilekte bulundu. ⁶⁰En sonunda diz çöküp yüksek sesle bağırdı: “Ya Rab, bu günahı onlara sayma!” Bunu söyleyince uyudu.

8 Saul da onun öldürülmesini onaylamıştı.

Yoğunlaşan Saldırılar 8:1b-3

O gün Yeruşalim'de kilise topluluğuna karşı büyük saldırı başladı. Haberciler dışında inanlıların tümü Yahudiye ve Samiriye bölgelerine dağıldı. ²Tanrısayar insanlar Stefanos'u gömdü ve onun için derin yas tuttular. ³Bu arada Saul kilise topluluğunu altüst ediyordu. Evden eve dalıyor, erkekleri kadınları sürükleyerek götürüyor, cezaevine atırıyordu.

7:44 Mısır'dan Çıkış 25:40 **7:45** Yaratılış 17:8; 48:4; Yasanın Tekrarı 32:49; Yeşu 3:14; 18:1 **7:46**

II.Samuel 7:2; Mezmur 132:5 **7:47** I.Krallar 6:1 **7:49** Yeşaya 66:1,2 **7:51** Mısır'dan Çıkış 32:9; 33:3;

Levililer 26:41; Çölde Sayım 27:14; Yeremya 9:26; 6:10; Yeşaya 63:10

^a İsa Mesih'in.

Sevinç Getirici Haber Samiriye'ye Ulaşıyor 8:4-8

⁴Böylece dağılanlar her yere gidip Tanrı Sözü'nün Sevinç Getirici Haberi'ni yaydılar. ⁵Filippos da Samiriye kentine vardı, bu insanlara Mesih'i bildirdi. ⁶Topluluklar Filippos'u dinleyip yaptığı belirtileri görünce hep birlikte onun sözlerine dikkat kesildiler. ⁷Çünkü cine çarpılanların birçoğundan kötü ruhtar avaz avaz bağırarak çıktı. Birçok inmeli ve kötürüm de sağlığa kavuştu. ⁸Bunun sonucunda kentte coşkun sevinç oluştu.

Sözde İman Eden Büyücü 8:9-17

⁹Bu kentte uzun senelerdir Simon adlı bir büyücü yaşıyordu. Bu adam Samiriye halkına parmak ısırtıyordu. Kendisinin çok önemli biri olduğunu savlıyordu. ¹⁰Küçüğünden büyüğüne varıncaya dek hepsi, "Bu kişi Yüce Güç denen Tanrı'nın gücüdür" diyerek ilgiyle onu dinlemekteydi. ¹¹Kendisini böylesi ilgiyle dinlemelerinin nedeni, büyücülük gösterileriyle uzun zaman halkın gözlerini kamaştırmasıydı. ¹²Filippos'un Tanrı hükümranlılığına ve İsa Mesih'in adına ilişkin Sevinç Getirici Haber'i yayması üzerine erkek ya da kadın olsun imana varanlar vaftiz edildi. ¹³Simon bile iman etti ve vaftiz edildikten sonra Filippos'un yanından ayrılmadı. Belirtiler ve güçlü eylemler getirildiğini görerek parmağı ağızda kaldı.

¹⁴Yeruşalim'de kalan haberciler Samiriye'nin Tanrı Sözü'nü benimsediğini duyunca, Petros'la Yuhanna'yı oraya gönderdiler. ¹⁵İkisi gelip Kutsal Ruh'u alsınlar diye Samiriyeliler için dua etti. ¹⁶Çünkü Kutsal Ruh daha onların hiçbirine gelmemişti. Onlar yalnızca Rab İsa'nın adıyla vaftiz edilmişlerdi. ¹⁷Petros'la Yuhanna ellerini üstlerine koyunca onlar da Kutsal Ruh'u aldı.*

Saygısızca Bir Dilek 8:18-25

¹⁸Habercilerin elleri bir insanın üstüne konunca Ruh'un verildiğini gören Simon onlara para uzattı. ¹⁹"Bu gücü bana da verin" dedi. "Öyle ki, her kimin üstüne ellerimi koyarsam o kişi Kutsal Ruh'u alsın."

²⁰Ama Petros onu şu sözlerle payladı: "Gümüşün seninle birlikte yok olsun! Çünkü sen Tanrı'nın armağanını parayla satın alabileceğini sandın. ²¹Bu hizmette sana ne bir hisse, ne de pay vardır. Çünkü Tanrı'nın karşısında yüreğin doğru değil. ²²Şimdi içindeki kötülükten dön. Yüreğinin bu tasarısı sana bağışlanabilir mi diye Rab'ten dilekte bulun. ²³Çünkü ben sende zehirli bir kök ve kötülükle ortaklık^a görüyorum."

²⁴Simon şöyle yakardı: "Ne olur, siz benim için dua edin de, söylediklerinizin hiçbiri üzerime gelmesin!"

²⁵Petros'la Yuhanna Rab'bin Sözü'ne tanıklık ederek onu yaydıktan sonra Yeruşalim'e döndüler. Yolda giderken Samiriye'nin birçok kasabasında Sevinç Getirici Haber'i müjdelediler.

8:21 Mezmur 78:37 **8:23** Yasanın Tekrarı 29:18; Yeşaya 58:6 **8:33** Yeşaya 53:7,8

^a Asıl anlamı öd acılığı, haksızlık ortaklığıdır.

Filippos'a Yöneltilen Yabansı Çağrı 8:26-40

²⁶Rab'bin bir meleği Filippos'la konuşarak, "Kalk, güneye yönel" dedi. "Yeruşalim'den Gaza'ya uzanan yola." (Bu yol çölden geçer.) ²⁷Filippos kalkıp oraya yöneldi. Gidiyordu ki, enenmiş* bir Etiyopyalı'ya^a ilişti gözü. Etiyopyalıların kraliçesi Kandaki'nin^b bir bakanı. Onun tüm bütçe sorumluluklarını yüklenen yönetmen. Yeruşalim'e tapınmaya gelmişti. ²⁸Geri dönerken arabada oturmuş, Yeşaya peygamberin ilettiklerini okuyordu. ²⁹Ruh Filippos'a, "Yaklaş, bu taşıta katıl" diye buyruk verdi. ³⁰Filippos hemen koştu, makam sahibinin Yeşaya peygamberden okumakta olduğunu duydu. Kendisine, "Okuduğunu acaba anlıyor musun?" diye sordu.

³¹Etiyopyalı yanıt verdi: "Bana birisi yol göstermezse nasıl anlayabilirim?" Sonra taşıta atlayıp kendisiyle birlikte oturmasını Filippos'tan diledi. ³²Onun okumakta olduğu Kutsal Yazı bölümü şuydu:

"Bir koyun gibi kesime götürüldü,
Kırkanın önünde duran bir kuzu gibi suskundu;
Tıpkı onun gibi ağzını açmadı.

³³Alçaltıldığında O'na adalet ne tanınmadı.

O'nun soyunu kim açıklayacak?

Çünkü yaşam süresi yeryüzünden kesilip koparıldı."

³⁴Enenmiş adam Filippos'tan sordu: "Lütfen bana bildir. Peygamber bunları kime ilişkin söylüyor? Kendisine mi, yoksa başka birine mi?" ³⁵Filippos aynı Kutsal Yazı'dan aynı kesimden başlayarak ağzını açtı, İsa'ya ilişkin Sevinç Getirici Haber'i ona müjdeledi. ³⁶Yolda ilerlerken bir suya vardılar. Enenmiş kişi, "İşte su" dedi. "Benim vaftiz edilmemi önleyen bir sorun var mı?" ^{37c}

³⁸Sonra arabanın durması için buyruk verdi. Filippos ile enenmiş adam birlikte suya indiler; Filippos onu vaftiz etti.

³⁹Sudan çıktıklarında Rab'bin Ruhu Filippos'u alıp götürdü ve enenmiş adam artık onu görmez oldu. Ama sevinç içinde yolunu sürdürdü. ⁴⁰Filippos ise kendini Azotos'ta buldu ve Kayseriye'ye gelinceye dek geçtiği kentlerin tümüne Sevinç Getirici Haber'i müjdeledi.

Tarsuslu Saul'u Sarsan Karşılaşma 9:1-9

(22:6-16; 26:12-18)

9 Saul Rab'bin öğrencilerine gözdağı vererek onları ölümle korkutmaktan geri durmuyordu. Bu arada başrahibin yanına gitti. ²Yol'dan* olan kadın erkek, her kimi bulursa tutuklayıp Yeruşalim'e getirsin diye, başrahipten Şam'daki^d sinagoglara kendisini yetkilendiren mektuplar istedi.

³Ama yolculuğu sırasında Şam'a yaklaşırken, ansızın gökten parlayan bir ışık onun çevresini sardı. ⁴Saul yere düştü ve kendisine konuşan bir ses duydu: "**Saul, Saul, neden bana saldırıyorsun?**" ⁵Saul, "Sen kimsin, ya Rab?" diye sordu. O da, "**Ben senin saldırdığın İsa'yım**" dedi. ⁶"**Ama ayağa kalk ve kente gir. Ne yapman gerektiği sana bildirilecektir.**"

^a Habeş.

^b Kandaki, Etiyopya dilinde kraliçe anlamına gelirdi.

^c **37** [Filippos, "Eğer tüm yüreğinle iman ediyorsan vaftiz edilebilirsin" dedi. O da, "İsa Mesih'in Tanrının Oğlu olduğuna iman ediyorum" diye yanıtladı.]

^d Damaskos

⁷Saul ile birlikte giden adamlar afallayıp kaldı. Sesi duyuyor, ama hiç kimseyi görmüyorlardı.* ⁸Saul yerden kalktı; göz kapaklarını açtığında hiç görmüyordu. Elinden tutup onu Şam'a yönelttiler. ⁹Üç gün ne gördü, ne yedi, ne de içti.

Tanrı Saul'u Sağlığa Kavuşturuyor 9:10-19a

¹⁰Şam'da Hananya adlı bir öğrenci vardı. Rab bir görmede ona, "Ey Hananya!" dedi. O da, "Buradayım ya Rab" diye yanıtladı. ¹¹Rab ona, "Kalk, 'Doğru' diye bilinen sokağa git" dedi. "Yahuda'nın evinde Tarsuslu Saul'u sor. Kendisi şu anda dua ediyor. ¹²Gözleri yine görsün diye, Hananya adlı bir adamın gelip üstüne ellerini koyduğunu gördü."

¹³Hananya yanıt verdi: "Ya Rab, bu adamın Yeruslaim'de senin kutsal yaşamlılarına karşı yaptığı bunca kötülüğü birçoklarından duydum. ¹⁴Üstelik şu anda senin adına bağlılığıyla bilinenlerin tümünü tutuklasın diye başrahiplerden kendisine yetki verilmiştir." ¹⁵Rab ona, "Sen oraya git" dedi. "Çünkü o uluslarla krallar ve İsrailoğulları önünde adıma tanıklık etmek için seçilmiş gereçtir. ¹⁶Adıma bağlılığı yüzünden çekeceği işkencelerin tümünü kendisine göstereceğim."

¹⁷Bunun üzerine Hananya kalkıp yöneltildiği eve gitti. Saul'un üstüne ellerini koyarak, "Saul kardeş" dedi, "Yolda gelirken seninle karşılaşan Rab İsa gönderdi beni. Gözlerin yeniden görsün ve Kutsal Ruh'la dolasın diye.." ¹⁸O anda Saul'un gözlerinden balık puluna benzer kabuklar düştü sanki. Yeniden gördü. Ayağa kalkıp vaftiz edildi ¹⁹ve yemek yedikten sonra güç kazandı.

Herkesi Şaşırtan Gelişim 9:19b-25

Saul birkaç gün Şam'daki öğrencilerle birlikte kaldı. ²⁰Hiç vakit yitirmeden İsa Tanrı'nın Oğlu'dur diyerek O'nu sinagoglarda yaydı. ²¹İşitenlerin tümü parmağını ısırdı. "Yeruslaim'de bu adı ağzına alanları kırıp geçiren taa kendisi değil miydi?" diyorlardı. "Buraya gelmesinin nedeni inanlıları tutuklayıp başrahiplere götürmek değil midir?"

²²Ama Saul gün günden güçleniyordu. Mesih budur diye kanıtlar göstererek Şam'da yaşayan Yahudiler'i şaşalattıyordu.

²³Aradan günler geçti, Yahudiler kendisini ortadan kaldırmak için sözbirliği ettiler; ²⁴ama düzenleri Saul'a belirgin oldu. Onu ortadan kaldırmak için Yahudiler gece gündüz kent kapılarını gözledi. ²⁵Bir gece öğrencileri Saul'u alıp kale duvarından sarkıttıkları bir sepet içinde aşağı indirdiler.

Kuşkular Yatıştırılıyor 9:26-31

²⁶Saul Yeruslaim'e varınca öğrencilere katılmak istedi. Ama herkes kendisinden kuşkulanıyordu. Saul'un öğrenci olduğuna bir türlü inanamıyorlardı. ²⁷Barnabas onu alıp habercilerin yanına götürdü. Kendilerine Saul'un yolda giderken Rab'bi gördüğünü, Rab'bin kendisiyle konuştuğunu, Saul'un Şam'da hiç çekinmeksizin İsa'nın adını yaydığını sırayla anlattı.

²⁸Saul artık inanlılarla birlikteydi. Yeruslaim'de enikonu sağa sola gidiyor çekinmeksizin Rab'bin adını yayıyor, ²⁹Hellenistler'le^a konuşuyor, tartışıyor. Onlar ise kendisini ortadan kaldırmak için yollar tasarlıyordu. ³⁰Ama kardeşler bunu öğrenince Saul'u Kayseriye'ye götürdüler oradan da Tarsus'a* saldıılar.

^a Hellenistler açıklaması için bkz. 6:1.

³¹Tüm Yahudiye, Galile ve Samiriye'de kilise topluluğu barışa kavuştu, gelişti ve Rab korkusu uyumunda ilerledi. Kutsal Ruh'un desteğiyle sayıca çoğaldı.

Petros Lidda ve Yafa'da 9:32-43

³²Petros genel bir gezideyken Lidda'da yaşayan kutsal yaşamlılara uğradı. ³³Orada Eneas adlı birine rastladı. Bu adam sekiz yıldır inmeli bir yatalaktı. ³⁴Petros ona, "Eneas" dedi. "İsa Mesih seni iyi ediyor. Ayağa kalk ve yatağını topla." Adam o anda ayağa kalktı. ³⁵Lidda ve Şaron'da yaşayanların tümü onu görerek Rab'be döndü.

³⁶Yafa'da Tabita adlı bir kadın öğrenci vardı; adın çevirisi Dorkas'tır^a. Bu kadının yaşamı yaptığı iyi işler ve yoksullara yardımla doluydu. ³⁷Tam bu günlerde Dorkas rahatsızlandı, ardından da öldü. Cesedini yıkayıp üst katta bir odaya koydular. ³⁸Lidda kenti Yafa'nın yakınında olduğundan, öğrenciler Petros'un orada bulunduğunu öğrenerek ona iki adam gönderdiler, gecikmeden yanımıza gel diye dileklerini iletiler.

³⁹Petros kalkıp iki kişiyle birlikte yola koyuldu. Oraya vardığında kendisini üst kattaki odaya çıkardılar. Bütün dul kadınlar yanına varıp ağlaştı; Dorkas'ın kendileriyle birlikteyken diktiği gömlekleri, üstlükleri açıkça sergilediler. ⁴⁰Ama Petros odadakilerin tümünü dışarıya çıkardı ve diz çöküp dua etti. Cesede yönelerek, "Tabita, ayağa kalk!" dedi. Kadın gözlerini açtı, Petros'u görünce oturdu. ⁴¹Petros ona elini verdi, kendisini kaldırdı. Sonra kutsal yaşamlıları ve dul kadınları çağırdı, Dorkas'ı dipdiri olarak onlara sundu. ⁴²Olgu tüm Yafa'da yayıldı, birçok kişi Rab'be iman etti.

⁴³Petros uzunca bir süre Yafa'da dericilikle uğraşan Simon adlı birinin yanında kaldı.

Tanrı'yı Arayan Subay 10:1-8

10 Kayseriye'de İtalyan bölüğü diye bilinen birlikte Kornilyos adlı bir yüzbaşı vardı. ²Hem kendisi hem de tüm ailesi tanrısayardı, Tanrı korkusuyla yaşar, İsrail halkına bol bağıştta bulunur, Tanrı'ya her zaman dua ederdi. ³Bir gün saat on beş sularında apaçık bir görme gördü. Tanrı'nın bir meleği ona yaklaşarak, "Kornilyos!" dedi.

⁴Kornilyos korkuyla gözlerini meleğe çevirip, "Ne var, ya Rab?" diye sordu. Melek, "Duaların ve bağışların bir anımsatıcı niteliğinde Tanrı katına ulaştı" dedi. ⁵"Şimdi Yafa'ya adamlar gönder, öbür adı Petros olan Simon adlı bireyi çağır. ⁶Dericilikle uğraşan Simon adlı birinin deniz kıyısındaki evinde konuktur o."

⁷Kendisiyle konuşan melek ayrılınca, Kornilyos evinde çalışan iki kişiyi ve yanında görev yapan tanrısayar bir askeri çağırdı; ⁸olup bitenleri onlara anlattı, sonra da kendilerini Yafa'ya saldı.

Petros'a Açıklanan Görme 10:9-16

⁹Ertesi gün onlar yol aşarak kente yaklaşmaktayken, saat on iki sularında Petros dua etmek için dama çıktı. ¹⁰Karnı zil çalışıyordu, bir şey yemek istedi. İçeride

---

^aCeylan, Gazal, Antilop: Dorkas.

yemek hazırlarlarken üstüne dalınç geldi. ¹¹Göğün açıldığını, çarşafa benzer koca bir nesnenin indiğini gördü. Dört köşesinden yere sarkıtılmıştı bu tepsimsi nesne. ¹²İçinde yeryüzünün tüm dört ayaklı yaratıklarıyla sürüngenleri ve gökyüzünün kuşları bulunuyordu. ¹³Bir ses ona buyurdu: “Kalk, Petros, boğazla ve ye!” ¹⁴Ama Petros, “Hayır, ya Rab” dedi. “Çünkü ben hiçbir zaman sıradan ya da kirli sayılan bir şeyi yemiş değilim.”*

¹⁵Bunun üzerine ses bir kez daha duyuldu: “Tanrı'nın arıttığı şeyleri sen sıradan sayma.” ¹⁶Bu olay üç kez yinelendi ve o nesne hemen göğe çekildi.

Görmenin Anlamı 10:17-23a

¹⁷Petros gördüğü görmenin ne anlam taşıdığını düşünüp taşınırken, Kornilyos'un gönderdiği adamlar da Simon'un evi nerede diye soruşturarak kapının önüne dikildiler. ¹⁸Petros adıyla bilinen Simon burada mı kalıyor? diye yüksek sesle soruşturuyorlardı.

¹⁹Petros görmüş olduğu görmeyi düşünürken Ruh ona, “Bak seni arayan üç adam var” dedi. ²⁰“Şimdi kalk, aşağıya in, ayırım ne gözetmeden onlarla birlikte git. Çünkü onları ben gönderdim.” ²¹Petros aşağıya inip adamlara, “İşte aradığınız kişi benim” dedi. “Sizi buraya getiren nedeni anlatır mısınız?”

²²Onlar anlatmaya koyuldu: “Doğru bir adam olan ve Tanrı korkusuyla yaşayan Kornilyos, tüm Yahudi ulusunca kendisine ilişkin iyi konuşulan bir yüzbaşıdır. Senin ağzından bildirilecek sözleri duymak için, seni evine çağırmaya kutsal bir melek tarafından bilgilendirildi.” ²³Petros onları içeriye alıp konuk etti.

Petros Töreciliği Bırakıyor 10:23b-33

Petros ertesi gün kalkıp onlarla birlikte yola koyuldu. Yafa'dan bazı kardeşler de kendisine katıldı. ²⁴Bir gün sonra Kayseriye'ye ulaştılar. Kornilyos kendilerini bekliyordu. Akrabalarını, yakın arkadaşlarını da çağırmişti. ²⁵Petros içeriye girince onu Kornilyos karşıladı, ayaklarına kapanıp ona tapındı.* ²⁶Ama Petros onu yerden çekti. “Kalk” dedi. “Ben de bir insanım.” ²⁷Kendisiyle konuşa konuşa içeriye girdi; birçok kişiyi bir araya gelmiş buldu.

²⁸Onlara, “İyi bilirsiniz ki” dedi, “Bir Yahudi'nin başka bir toplumdan biriyle ilişki kurması ya da onu görmeye gelmesi yasal değildir. Ne var ki, Tanrı bana hiç kimseye sıradan ya da kirli dememeyi öğretti. ²⁹Bu nedenle, çağırıldığımda hiç direnmeden geldim. Beni neden çağırdığınızı sorabilir miyim?”

³⁰Kornilyos onu yanıtladı:

“Üç gün önce şu saatlerde, öğleden sonra üçte yapılması gereken duayı yapıyordum evimde. Birdenbire önümden parlak giysiler kuşanmış bir adam durdu.

³¹“Kornilyos!” dedi. “Duan duyuldu ve yaptığın bağışlar Tanrı önünde anımsandı.

³²Yafa'ya adamlar gönder, öbür adı Petros olan Simon'u buraya çağır. Kendisi deniz kıyısında dericilikle uğraşan Simon'un evinde konuktur.” ³³İşte bunun için vakit yitirmeden insanları sana gönderdim. Sen de geldiğine çok iyi ettin. Şimdi hepimiz Tanrı'nın önünde Rab'bin sana buyurduğu her şeyi dinlemek için buradayız.”

Petros'un Konuşması 10:34-43

³⁴Petros konuşmaya başladı:

“Gerçekten, Tanrı'nın insan kayırcı olmadığını anlıyorum. ³⁵Tam tersine, Tanrı'dan korkan ve doğru yaşayan herkes hangi ulustan olursa olsun, O'nun tarafından kabul edilir. ³⁶Kutsal Sözü İsrailoğulları'na gönderdi, herkesin Rabbi olan İsa Mesih aracılığıyla barışı müjdeledi.

³⁷“Yahya'nın vaftiz konusunda yaydığı öğüdün ardından, Galile'den başlayarak tüm Yahudiye bölgesinde geçen görkemli gelişimi biliyorsunuz. ³⁸Tanrı'nın Kutsal Ruh'la ve kesin güçle meshettiği Nasıralı İsa'yı da biliyorsunuz. O iyilik yaparak ve iblisin egemen kesildiği tüm insanları iyileştirerek yer yer dolaştı. Çünkü Tanrı O'nunla beraberdi. ³⁹Bizler Yahudiler'in ülkesinde ve Yeruşalim'de O'nun yaptığı tüm eylemlere tanıklık ediyoruz. O'nu bir ağaca asarak öldürdüler. ⁴⁰Ama Tanrı O'nu üçüncü gün ölümden diriltti ve belirgin açıklıkla görünmesini gerçekleştirdi. ⁴¹O'nu tüm halka değil, ama Tanrı'nın önceden atadığı tanıklar olan bizlere gösterdi. Ölümler arasından dirilmesinden sonra O'nunla birlikte yedik de içtik de. ⁴²Halka bu haberi yayalım, Tanrı'nın ölümleri ve dirileri yargılamaya atadığı kişinin O olduğunu kanıtlayalım diye kendisi bize buyruk verdi.

⁴³“Tüm peygamberler O'nun için tanıklık ediyor, O'na iman eden herkesin O'nun adı aracılığıyla günahların bağışlanışına kavuştuğunu bildiriyorlar.”

Kutsal Ruh Bildiriyi Onaylıyor 10:44-48

⁴⁴Petros daha bu sözleri söylemekteyken, sözü dinleyenlerin tümü üzerine Kutsal Ruh indi. ⁴⁵Petros'la birlikte oraya gelmiş olan sünnetli kuşağa bağlı inanlılar,* Kutsal Ruh armağanının uluslara da sağanak gibi dökülmesi karşısında parmaklarını ısırdılar. ⁴⁶Çünkü onların diller konuştuklarını ve Tanrı'yı yüceltiklerini duydular. Bunun üzerine Petros şöyle konuştu:

⁴⁷“Bizler gibi Kutsal Ruh'u alan bu insanların vaftiz edilmesini önlemek için kim onları sudan geri çevirebilir?”

⁴⁸Sonra onların İsa Mesih adıyla vaftiz edilmeleri için buyruk verdi. Evdekiler Petros'un birkaç gün orada kalmasını dilediler.

Kilise Topluluğunda Tepki 11:1-18

11 Yahudiye'de bulunan haberciler ve kardeşler ulusların da Tanrı Sözü'nü benimsediklerini duydular. ²Petros, Yeruşalim'e çıktığında sünnetli kuşak kendisini eleştirdi. ³Ona, “Sen sünnete önem vermeyen insanlarla içli dışlı oldun” dediler. “Onlarla birlikte yemeğe oturdun.”

⁴Petros onlara olayın nasıl geliştiğini anlattı: ⁵“Yafa kentindeydim. Dua ediyordum. Kendimi dalıncıta buldum, bir görme gördüm: Çarşafa benzer kocaman bir nesne iniyordu. Dört köşesinden gökten sarkıtılmıştı. Benim yanıma kadar geldi. ⁶Dikkatle gözlerimi çevirip baktığımda, yeryüzünün dört ayaklı yaratıklarıyla yabancı hayvanlarını, sürüngenlerini ve gökyüzünün kuşlarını gördüm. ⁷Bunun ardından bir sesin bana konuştuğunu duydum: ‘Kalk Petros, boğazla ve ye!’ ⁸Ben, ‘Hayır, ya Rab’ dedim. ‘Çünkü ağzıma hiçbir zaman sıradan ya da kirli sayılan bir şey girmemiştir.’

10:34 Yasası Tekrarı 10:17; I.Samuel 16:7 **10:36** Mezmur 107:20;Yeşaya 52:7; Nahum 1:15
10:38 Yeşaya 61:1 **10:39** Yasanın Tekrarı 21:22

⁹Ama o ses bir kez daha gökten yanıt verdi: ‘**Tanrı’nın arıttığı şeyleri sen sıradan sayma.**’ ¹⁰Bu söz üç kez yineleni, sonra her şey yeniden göğe çekildi.

¹¹“O anda, kaldığımız evin önünde üç adam belirdi. Bunlar Kayseriye’den benim yanıma gönderilmişti. ¹²Ruh bana, hiç ayırım gözetmeden onlarla birlikte gitmemi söyledi. İşte bu altı kardeş de benim yanıma sıra geldi. O adamın evine girdik.

¹³“O bize, evinde durup kendisiyle konuşan meleği nasıl gördüğünü ve meleğin kendisine neler söylediğini anlattı: ‘Yafa’ya adamlar gönder, öbür adı Petros olan Simon’u buraya çağır. ¹⁴Kendisi sana senin ve tüm aile üyelerinin kurtuluşunu sağlayacak sözler bildirecek.’

¹⁵“Ben konuşmaya başlayınca, Kutsal Ruh başlangıçta bizlere geldiği gibi onların da üzerine geldi. ¹⁶Rab’bin sözünü anımsadım. Şöyle demişti O: ‘Bildiğiniz gibi Yahya su ile vaftiz etti, ama siz Kutsal Ruh’la vaftiz edileceksiniz.’ ¹⁷Bizler Rab İsa Mesih’e iman ettiğimizde bize verdiği aynı armağanı Tanrı onlara da verdiyse, ben kim oluyorum ki, Tanrı’ya karşı çıkayım?”

¹⁸Bu sözleri duyunca yatıştılar ve Tanrı’yı yücelttiler. “Demek ki, Tanrı uluslara da günahlardan dönüp yaşama kavuşmayı sağladı” dediler.

İnanlılara Hristiyan (Mesih İnanlısı) Deniliyor 11:19-30

¹⁹Stefanos’a çektirilen acı sonucunda darmadağın olanlar Finike’ye, Kıbrıs’a ve Antakya’ya kadar gittiler. Tanrı Sözü’nü Yahudiler’den başka hiç kimseye bildirmiyorlardı. ²⁰Ama onlardan Kıbrıslı ve Kirineli bazı kişiler Antakya’ya gelip Yunanlılar’a* da Rab İsa’nın Sevinç Getirici Haberi’ni bildirdiler. ²¹Rab’bin eli onları destekliyordu. Çok sayıda insan iman ederek Rab’be döndü.

²²Bu olaylara ilişkin haber Yeruslalım’daki kilise topluluğunun kulağına geldi. Barnabas’ı Antakya’ya gönderdiler. ²³O varıp Tanrı’nın kayrasını gördüğünde sevindi; Rab’be bağlı kalmayı yüreklerinde kesinleştirsınler diye tümünü de öğütledi. ²⁴Çünkü kendisi iyi bir insandı; Kutsal Ruh’la ve imanla dolu biriydi. Böylece büyük bir topluluk Rab’be katıldı.

²⁵Barnabas Saul’u aramak için Tarsus’a gitti. ²⁶Onu bulunca Antakya’ya getirdi. İki yıl süreyle kilisede bir araya gelerek o büyük topluluğu eğittiler. Öğrencilere ilk kez Antakya’da Hristiyan^a adı verildi.

²⁷O günlerde Yeruslalım’dan Antakya’ya peygamberler geldi. ²⁸Bunların arasında Agabos adında biri ayağa kalkarak tüm dünyada kıtlık olacağını Ruh aracılığıyla bildirdi. (Bu kıtlık Klavdius’un günlerinde oldu.)* ²⁹Öğrenciler –her biri kendi gücü oranında– Yahudiye’de yaşayan kardeşlere yardım sunma hizmetine katılmak için anlaştılar. ³⁰Tasarladıkları işi uyguladılar. Barnabas ve Saul’un eliyle İhtiyarlar’a* bu yardımı gönderdiler.

Kral Herodes’in Kızgınlığı 12:1-5

12 Bu dönemde kral Herodes* kilise topluluğundan bazı kişilere karşı kaba kuvvet kullandı. ²Yuhanna’nın kardeşi Yakup’u kılıçla öldürttü. ³Kral bu davranışının Yahudiler’ce beğenildiğini görünce, işi Petros’u tutuklamaya dek götürdü. Bu, Mayasız Ekmek kutlayışında oldu. ⁴Onu yakalatıp cezaevine kapattı; kendisini kollasınlar diye her biri dörder kişilik dört kol askere teslim etti. Passah

^a Hristiyan: Mesih inanlısı.

kutlayışından^a sonra Petros'u halkın önüne çıkarmayı tasarlıyordu. ⁵Petros cezaevinde tutuluyordu ama, kilise topluluğu Tanrı'ya onun için içtenlikle dua etmekteydi.

Tanrı Gücü Petros'u Kurtarıyor 11:6-17

⁶Herodes'in onu halkın önüne çıkaracağı günden önceki gecede Petros çift zincirle bağlı olarak iki asker arasında uyuyordu. Kapının önündeki askerler de cezaevini koruyordu. ⁷Birden Rab'bin meleği orada durdu, oda ışıkla doluverdi. Melek Petros'un böğrüne dokunarak onu uyandırdı. "Çabuk kalk!" dedi. O anda Petros'un ellerinden zincirler düştü. ⁸Melek, "Kemerini bağla, pabuçlarını giy" diye buyruk verdi. Petros buyrulanı yaptı. Sonra melek, "Üst giysini kuşan, ardım sıra gel" dedi. ⁹Petros çıkıp onun ardı sıra gitti. Ama melek aracılığıyla uygulanan işin gerçek olduğunu bilmiyor, bir görme gördüğünü sanıyordu. ¹⁰İlk nöbetçi yerini, sonra ikinciye geçtiler; kente çıkan demir kapıya vardılar. Kapı önlerinde kendiliğinden açıldı. Oradan çıkıp bir sokağı geçince melek hemen ondan ayrıldı. ¹¹Petros kendine gelince, "Şimdi gerçekten biliyorum ki" dedi, "Rab meleğini gönderip beni Herodes'in elinden ve Yahudi halkının amaçladığı her düzenden kurtardı."

¹²Petros durumu anlayınca Meryem'in evine gitti. Bu Meryem, Markos diye bilinen Yuhanna'nın annesiydi. Orada birçok kişi dua etmekteydi. ¹³Petros dış kapıyı çalınca Roda adlı hizmetçi kız kapıyı açmaya gitti. ¹⁴Petros'un sesini tanıdıysa da duyduğu sevincin coşkusuyla kapıyı açmadı. Hemen içeriye koşup Petros'un kapı önünde durduğunu bildirdi. ¹⁵Onlar kıza, "Sen çıldırmış olmalısın" dediler. Ama kız boş söz konuşmadığını kesinlikle bildirdi. Bunun üzerine, "Görünen, Petros'un meleğidir" dediler.

¹⁶Petros ise kapıyı sürekli çalıyordu. Kapıyı açıp onu görünce parmaklarını ısırıyorlardı. ¹⁷Petros elini sallayarak onlara ağızlarını açmamalarını belirttikten sonra, Rab'bin kendisini cezaevinden nasıl çıkardığını anlattı. "Bunu Yakup'a ve kardeşlere bildirin" dedi. Sonra onlardan ayrılarak başka yere gitti.

Herodes'in Öfkesi ve Ölümü 11:18-25

¹⁸Sabah olunca, acaba Petros'a ne oldu diye askerler birbirine girdi. ¹⁹Herodes de onu aradı; bulamayınca askerleri sorguya çekti, öldürülmeleri için buyruk çıkardı.* Sonra Yahudiye'yi bırakıp Kayseriye'ye gitti ve orada kaldı.

²⁰Herodes, Sur ve Saydalılar'a karşı çok öfkeliydi. Bu insanlar hep birlikte kendisine geldiler. Kral'ın protokol başkanı Vlastos'un desteğini sağlayarak barış aradılar. Çünkü ülkeleri yiyecek yönünden Kral'ın ülkesine bel bağlamıştı.* ²¹Kararlaştırılan gün Herodes Kral'a özgü giysiler kuşandı, yargı kürsüsüne kuruldu, onlara bir nutuk attı. ²²Halk, "Bu Tanrı sesidir, insan sesi değil!" diye bağırırdı.

²³O anda Tanrı'nın meleği onu çarptı, çünkü yüceliği Tanrı'ya vermemişti. Kurtçuklar bedenini kemirdi ve adam öldü. ²⁴Bu arada Tanrı Sözü istek görüyor, etkisi de yayılıyordu. ²⁵Barnabas ile Saul hizmetleri sona ermiş olarak Yeruşalim'e^b döndüler. Markos adıyla bilinen Yuhanna'yı da beraberlerinde getirdiler.

^a bkz. Matta 26:2

^b Bazı eski metinler: Yeruşalim'den; başka metinlerde ise: Antakya'ya

İLK HABER GEZİSİ

Kutsal Ruh Barnabas'la Saul'u Haber Gezisine Çağırıyor 13:1-12

13 Antakya'daki kilise topluluğunda peygamberler ve öğretmenler vardı: Barnabas, Siyah adıyla bilinen Simeon, Kirineli Lukios, Manaen –ülkenin dörtte birine yönetmenlik eden Herodes'in süt kardeşi– ve Saul. ²Bunlar Rab'be karşı ruhsal görevlerini yapıp oruç tutarken Kutsal Ruh, "Barnabas'la Saul'u kendilerini çağırdığım işe ayırın" dedi. ³Bunun üzerine oruç tutup dua ettiler, ellerini Barnabas'la Saul'un üstüne koydular ve onları gönderdiler.

⁴Böylece, Barnabas ile Saul Kutsal Ruh'un buyruğuyla gönderildikten sonra Selefke'ye* geldiler, oradan da Kıbrıs'a yelken açtılar. ⁵Salamis'e ulaştıklarında Tanrı Sözü'nü Yahudiler'in sinagoglarında bildirdiler. Yuhanna'yı da yardımcı olarak beraberlerinde götürüyorlardı.

⁶Pafos'a kadar tüm adayı baştan başa aştılar. Orada Yahudiler'in yalancı bir peygamberiyle karşılaştılar. Büyücülükle uğraşan bu kişinin adı Bar Yeşu idi. ⁷Kendisi vali Sergius Pavlos'un yakınıydı. Vali akıllı bir insandı. Barnabas'la Saul'u yanına çağırırdı. Tanrı Sözü'nü dinlemek istedi. ⁸Adının taşıdığı anlam uyarınca* bir büyücü olan Elimas onlara direndi. Valiyi imandan saptırmaya çalışıyordu.

⁹Ama Pavlos adıyla da bilinen Saul, Kutsal Ruh'la dolu; gözlerini ona dikerek, ¹⁰"Ey iblis oğlu!" dedi. "Her tür düzenbazlıkla ve dalaverecilikle dolu adam, her gerçeğe düşman kesilen. Rab'bin düz yollarını saptırma çabasını bırakmayacak mısın sen?" ¹¹Bak, şu anda Rab'bin eli seni yargılıyor. Gözlerin görmez olacak ve belirli bir süre güneşi görmeyeceksin." O anda Elimas'a donukluk ve karanlık çöktü. Elinden tutacak birisini bulmaya çalıştı. ¹²Olaya tanık olan vali iman etti. Rab'bin öğrettikleri karşısında ağzı açık kaldı.

Habercilerin Anadolu Gezisi 13:13-25

¹³Pavlos'la yol arkadaşları Pafos'tan denize açılıp Pamfilya'nın Perge kentine geldiler. Yuhanna kendilerini burada bırakıp Yeruşalim'e döndü. ¹⁴Onlarsa Perge'yi* aştılar Pisidya'da* bulunan Antakya'ya^a vardılar. Şabat günü^b sinagoga girip oturdular. ¹⁵Ruhsal yasayla peygamberler okunduktan sonra, sinagogun ileri gelenleri onlara haber iletti: "Arkadaşlar, kardeşler! Halka verilecek bir öğüt sözünüz varsa çekinmeden anlatın."

¹⁶Pavlos ayağa kalktı, elini sallayarak şunları söyledi: "İsrailli arkadaşlar ve Tanrı'dan korkan insanlar!* Kulak veriniz. ¹⁷Bu İsrail halkının Tanrısı bizim atalarımızı seçti ve Mısır'da yabancı olarak yaşadıkları dönemde halkı yükseltti. Sonunda güçlü bileğiyle onları oradan çıkardı. ¹⁸Yaklaşık kırk yıl boyunca çölün ortasında kendilerine katlandı. ¹⁹Kenan bölgesinde yedi ulusu ortadan kaldırıp toprağı miras olarak kendilerine verdi. ²⁰Yaklaşık dört yüz elli yıllık bir süreydi bu.

"Bundan sonra onlara –Samuel peygamberin dönemine dek– yargıçlar* verdi. ²¹Ardından onlar bir kral istedi. Ve Tanrı kendilerine kırk yıl krallık süren Kiş oğlu Saul'u verdi. Benyamin kuşağından bir adamdı o. ²²Sonra onu tahttan indirdi, kral

13:10 Hoşea 14:9

^a Haritaya bakınız. Bu **Antakya** bugünün Yalvaç'ıdır.

^b Yahudiler'in dinlenme ve tapınma günü. (bkz. Matta 12:1)

13:17 Mısır'dan Çıkış 6:1,6; 12:37,41; 14:8; Yeşaya 1:2 **13:18** Mısır'dan Çıkış 16:35; Çölde Sayım 14:34; Yasanın Tekrarı 1:31 **13:19** Yasanın Tekrarı 7:1; Yeşu 14:2

olarak kendilerine Davut'u yükseltti. Ona ilişkin şu tanıklığı bildirdi: 'Yesse oğlu Davut'u yüreğime yaraşan bir insan niteliğinde buldum. O benim tüm isteklerimi uygulayacak.'

²³"Tanrı verdiği vaat uyarınca İsrail'e Davut'un soyundan kurtarıcı İsa'yı gönderdi. ²⁴Yahya önceden O'nun gelişine yol hazırladı ve tüm İsrail halkına günahlardan dönüp vaftiz edilmelerini bildirdi. ²⁵Yahya yolunun sonuna erişmek üzereydi ki, 'Benim kim olduğumu düşünüyorsunuz?' dedi. 'Beklediğiniz kişi ben değilim. Ama benden sonra gelen biri var; ben O'nun ayaklarındaki çarıkların bağını çözmeye bile yaraşmam.'"

Sevinç Getirici Haber'i Müjdeliyoruz 13:26-43

²⁶"Arkadaşlar, kardeşler! İbrahimogulları ve Tanrı korkusuyla yaşayan, kendilerini sizin aranızda katan bireyler. Bu kurtuluş bildirisi bizlere gönderildi. ²⁷Çünkü Yeruşalim'de yaşayanlarla başkanları İsa'yı tanımadı ve O'nu yargılayarak her Şabat günü okunan peygamberlerin sözlerini yerine getirdiler. ²⁸Ölümü gerektirecek hiçbir suçlama bulamadılar, buna karşın Pilatus'tan O'nun idamını istediler.

²⁹"O'na ilişkin yazılı olan her şeyi yerine getirdikleri zaman, bağlıları O'nu tahtadan indirip bir gömüte koydu. ³⁰Ama Tanrı O'nu ölümler arasından diriltti. ³¹Kendisiyle birlikte Galile'den Yeruşalim'e gelenlere günlerce görüldü. Bu insanlar bugün halk önünde O'nun tanıklarıdır. ³²Biz de atalara doğrultulan vaadi, Sevinç Getirici Haber'i sizlere müjdeliyoruz. ³³Tanrı, İsa'yı diriltmekle onların çocukları olan bizler için bu sözünü yerine getirdi. Tıpkı ikinci Mezmur'da yazılı olduğu gibi:

"Sen benim Oğlum'sun,
Baba oldum sana bugün.'

³⁴"Tanrı O'nu artık çürümeye göndermemek amacıyla dirilttiğini şöyle kanıtladı: 'Davut'a vaat edilen kutsal ve kesin kutlulukları Sana vereceğim.'

³⁵"Nitekim başka bir Mezmur'da da şunları söylüyor:

"Kutsal Olanı'nı çürümeye bırakmayacaksın.'

³⁶"Davut, Tanrı'nın ereğiyle kendi kuşağına hizmet ettikten sonra uyudu ve atalarının yanına giderek çürüdü. ³⁷Ama Tanrı'nın dirilttiği kişi çürümeye bırakılmadı.

³⁸"Bu nedenle arkadaşlar, kardeşler şu gerçek hepimizce tanınsın: İsa aracılığıyla sizlere günahların bağışlanacağı bildiriliyor. Musa'nın yasası aracılığıyla kötülüklerin tümünden doğrulukla donatılmadınız. ³⁹İsa'ya iman eden herkes doğrulukla donatılacak. ⁴⁰Dikkat edin, peygamberlerin söylediği söz sizlerin başına gelmesin:

⁴¹"Görün, alay edenler!
Şaşırıp kalın, yıkılıp gidin.
Çünkü ben sizin günlerinizde
Bir iş uyguluyorum.
Biri sizlere açıkladığında,
Hiçbir koşulla inanmayacağınız bir iş.'"

⁴²Pavlos'la Barnabas giderken, oradakiler gelecek Şabat aynı konuların kendileriyle yine konuşulmasını istediler. ⁴³Sinagoptaki toplantı dağılıncaya, Yahudiler'den ve tanrısayar inanlılardan^a birçoğu Pavlos'la Barnabas'ın ardı sıra gitti.

13:22 Mezmur 89:20; I.Samuel 13:10-14; 16:12,13; Yeşaya 44:28 **13:26** Mezmur 107:20

13:33 Mezmur 2:7 **13:34** Yeşaya 55:3 **13:35** Mezmur 16:10

13:36 I.Krallar 2:10; Hakimler 2:10 **13:40-41** Habakkuk 1:5

^a 16 ve 26 ayetlerde sözü edilen, Tanrı'dan korkan insanlar.

Pavlos'la Barnabas onlarla konuştu; Tanrı kayrasında süreklilik göstermeleri için kendilerini kanıtladılar.

Ters Esen Rüzgâr 13:44-52

⁴⁴Ertesi Şabat günü neredeyse tüm kent Tanrı Sözü'nü dinlemek için bir araya geldi. ⁴⁵Yahudiler bu büyük topluluğu görünce kıskançlıkla doldular. Pavlos'un söylediklerine karşı direndiler, kendilerine yöneltilen bir sürü aşağılayıcı söz söylediler.

⁴⁶Pavlos'la Barnabas hiçbir korkuya kapılmadı. "Tanrı Sözü'nün ilkin sizlere bildirilmesi gerekiyordu" dediler, "Ama onu bir yana ittiğiniz ve kendinizi sonsuz yaşama yarışır saymadığınız için, biz işte uluslara yöneliyoruz. ⁴⁷Çünkü Rab bizlere şöyle buyruk vermiştir:

"Yeryüzünün en uzak köşesine dek
Kurtuluş sağlayasın diye,
Seni uluslara ışık olarak atadım."

⁴⁸Kökeni uluslardan olanlar bunu duyunca sevindi ve Tanrı Sözü'nü yücelttiler. Sonsuz yaşama atanmış olan herkes iman etti.

⁴⁹Böylece Rab'bin Sözü tüm bölgede yayıldı. ⁵⁰Ama Yahudiler saygıdeğer, tanrısayar kadınlarla kentin önde gelenlerini kışkırttılar. Pavlos'la Barnabas'a karşı saldırı düzenlediler, onları bölgelerinden dışarıya attılar. ⁵¹Haberciler tanıklık etmek için ayaklarının tozunu onlara karşı silkeleyerek Konya'ya gittiler. ⁵²Öğrencilere gelince, onlar sevinçle ve Kutsal Ruh'la dolmaktaydı.

Konya'daki Direniş 14:1-7

14 Konya'da da her zaman yaptıkları gibi Yahudiler'in sinagoguna girip söz aldılar. Bunun sonucunda Yahudiler'den ve Yunanlılar'dan pek çok kişi iman etti. ²Ama iman etmemekte direnen Yahudiler, uluslardan olanları ayaklandırdılar, kardeşlere karşı onların yüreklerine fitne soktular. ³Haberciler uzunca bir süre orada kalarak hiç çekinmeden Rab'bin adıyla konuştular. Rab de kayrasıyla ilgili söze tanıklıkta bulundu; onların eliyle belirtiler ve göz kamaştırıcı eylemler yapılmasını sağladı. ⁴Kentin insanları ikiye ayrıldı: Bir kesimi Yahudiler'den yanaydı öbür kesimiyse habercilerden yana.

⁵Uluslardan olanlarla Yahudiler ve onların başkanları habercileri aşağılayıp taşa tutmak için sert bir çıkışta bulundular. ⁶Düzeni kavrayan haberciler Likaonya'nın kentleri olan Listra, Derbe ve çevre bölgeye kaçtılar. ⁷Burada da Sevinç Getirici Haber'i müjdelediler.

Listra'da Sağlığa Kavuşturma ve Taşkınlık 14:8-20

⁸Listra'da ayakları sakat bir adam yerde oturuyordu. Anadan doğma kötürümdü, yürümek nedir bilmiyordu. ⁹Pavlos konuşurken bu adam kulak kesildi, Pavlos da gözlerini ona çevirdi. Sağlığa kavuşmaya imanı olduğunu görünce, ¹⁰yüksek sesle, "Ayağa kalk, dikil!" diye bağırdı. Adam yerinden sıçrayıp yürümeye başladı.

¹¹Topluluklar Pavlos'un yaptığı eylemi görünce seslerini yükselterek, Likaonya diyalektiyle, "Tanrılar insan görünüşüne bürünüp aramıza indi" diye haykırdılar. ¹²Barnabas'ı Zeus* diye adlandırdılar, Pavlos'a da Hermes* dediler; çünkü kendisi baş sözcüydü. ¹³Kentin girişindeki Zeus tapınağının rahibi kent kapılarına boğalarla çelenkler getirdi, topluluklarla birlikte kurban kesmek istedi.

¹⁴Haberciler –Barnabas'la Pavlos– olayı duyunca giysilerini yırtarak topluluğa doğru seğırttiler ve, ¹⁵"Ey insanlar!" diye bağırdılar, "Nedir bu yaptığınız işler? Biz de sizin gibi ademoğullarıyız. Sizlere Sevinç Getirici Haber'i müjdeliyoruz. Bu derme çatma alışkıllardan diri Tanrı'ya dönesiniz diye..

"Göğü, yeryüzünü, denizi ve onlarda bulunan her şeyi yaratan O'dur."

¹⁶"Önceki kuşaklarda tüm ulusları kendi yollarında yürümeye bırakan O'dur. ¹⁷Durum buyken tanıklıktan yoksun durumda kalmadı O. İyiliğini gösterdi. Sizlere gökten yağmur ve verimli mevsimler gönderdi. Karınlarınızı yiyecekle doyurdu, yüreklerinizi de mutlulukla." ¹⁸Bu sözleri söyleyerek kendilerine kurban kesmek isteyen topluluğu zar zor durdurabildiler.

¹⁹Bu arada Antakya'dan, Konya'dan Yahudiler gelip dayandı. Bunlar toplulukları kandırdı. Pavlos'u taşla tuttular. Onu ölü sanarak kentten dışarıya sürüklediler. ²⁰Öğrenciler çevresinde toplanınca Pavlos ayağa kalkıp kente girdi. Ertesi gün Barnabas'la birlikte oradan ayrılıp Derbe'ye gitti.

Haber Gezisinden Dönüş 14:21-28

²¹Derbe'de Sevinç Getirici Haber'i müjdeleyip birçok öğrenci kazandıktan sonra Listra'ya, Konya'ya ve Antakya'ya döndüler. ²²Öğrencilerin canlarını destekledikten, imanda durmaları için onları öğütledikten sonra, "Bizim birçok acıdan geçerek Tanrı'nın hükümranlığına girmemiz gerekiyor" dediler. ²³Kilise topluluklarının her birine İhtiyarlar^a atadıktan sonra, oruç tutarak dua ettiler ve bu insanları iman yoluyla bağlandıkları Rab'bin güvenine bıraktılar.

²⁴Pisidya'dan geçerek Pamfilya'ya geldiler. ²⁵Perge'de Tanrı Sözü'nü bildirdikten sonra Antalya'ya indiler. ²⁶Oradan da Antakya'ya –artık sonuçlanmış oldukları göreve başlamadan önce Tanrı'nın kayrasına teslim edildikleri yere– doğru yelken açtılar.

²⁷Antakya'ya ulaşınca kilise topluluğunu bir araya getirdiler. Tanrı'nın kendileri aracılığıyla yaptığı işlerin tümünü onlara bildirdiler; O'nun iman kapısını uluslara nasıl açtığını anlattılar.

²⁸Orada öğrencilerle birlikte uzun süre kaldılar.

İlk Konsey ve Karar 15:1-21

15 Yahudiye'den Antakya'ya bazı kişiler gelip kardeşleri aşılamaaya koyuldu: "Eğer Musa'nın bildirdiği töreler uyarınca sünnet edilmezseniz kurtulamazsınız." ²Pavlos'la Barnabas onlarla sürtüşerek uzun uzun tartıştılar. En sonunda Pavlos'la Barnabas'ın ve başka bazı kişilerin Yeruşalim'e gidip bu konuda habercilere ve İhtiyarlar'a danışmalarına karar verildi.

14:15 Mısır'dan Çıkış 20:11; Mezmur 146:6; Yeşaya 37:16; Yeremya 32:17

^a bkz. 11:30.

³Kilise topluluğu onları yolcu etti. Finike ve Samiriye yörelerinden geçerek ulusların Tanrı'ya dönüşünü anlattılar. İlettikleri haberle tüm kardeşlere büyük sevinç getirdiler.

⁴Yeruşalim'e ulaştıklarında kilise topluluğuyla haberciler ve İhtiyarlar tarafından yürek hoşnutluğuyla kabul edildiler. Onlar da Tanrı'nın kendilerini kullanarak yaptığı işlerin tümünü anlattılar. ⁵Ne var ki, Ferisiler partisinden iman etmiş bazı kişiler ayağa kalkıp, "Onları sünnet etmek ve Musa'nın yasasını uygulamaları doğrultusunda kendilerine buyruk vermek gerekir" yolunda sözler ettiler.*

⁶Habercilerle İhtiyarlar bu sorunu görüşmek amacıyla bir araya geldi. ⁷Uzun süren bir tartışmadan sonra Petros ayağa kalkıp onlara konuştu:

"Arkadaşlar, kardeşler! Biliyorsunuz ki, bundan önceki dönemde Tanrı beni kendi aranızdan seçti. Ulusların benim ağızımdan Sevinç Getirici Haber'e ilişkin sözü duymalarını ve iman etmelerini istedi. ⁸İnsan yüreğini bilen Tanrı, bizlere verdiği gibi onlara da Kutsal Ruh'u vererek kendilerini onayladı. ⁹Bizlerle onlar arasında hiçbir ayırım gözetmedi. İman etmeleri üzerine onların yüreğini arıttı. ¹⁰Şimdi siz neden öğrencilerin boynuna boyunduruk takarak Tanrı'yı denemektesiniz? Bunu ne atalarımız, ne de biz taşıyabildik. ¹¹Hayır. Onlar gibi bizler de Rab İsa'nın kayrası aracılığıyla kurtulduğumuza iman ediyoruz."

¹²Tüm toplananlar sustu. Uluslar arasında Tanrı'nın onlar aracılığıyla yaptığı belirtileri ve göz kamaştırıcı eylemleri anlatan Barnabas'la Pavlos'u dinlediler.

¹³Onlar susunca Yakup konuştu: "Arkadaşlar, kardeşler! Beni dinleyin. ¹⁴Simeon^a Tanrı'nın kendi adıyla anılan bir halk seçmek için ilkin uluslara ilgi gösterdiğini anlattı. ¹⁵Peygamberlerin sözleri de bu olayla bağdaşmaktadır. Tıpkı yazılı olduğu gibi:

¹⁶"Bundan sonra geri geleceğim,
Davut'un yıkık konutunu yeniden yükselteceğim,
Onun kalıntılarını yeni baştan kuracağım.
Onu dimdik dikeceğim.

¹⁷Öyle ki, insanların geriye kalanlarıyla
Üzerlerinde adımın anıldığı ulusların tümü Rab'bi arasın.

¹⁸Çağlar öncesi bunları açıklayan Rab buyuruyor."

¹⁹Yakup konuşmasını şöyle noktaladı: "Bu nedenle yargımı bildiriyorum. Uluslar içinden Tanrı'ya dönenleri tedirgin etmeyelim. ²⁰Yalnız kendilerine mektup yazarak, yalancı tanrılarla ilişkisi olan kirli nesnelere.* rasgele cinsel ilişkiden, boğazı sıkılarak öldürülmüş hayvanlardan ve kandan uzak durmalarını belirtelim. ²¹Nasıl ki, eski kuşaklardan bu yana her kentte Musa'nın duyurduğu sözü yayanlar var. Bu söz her Şabat günü sinagoglarda açık açık okunmaktadır."

Konseyin İnanlılara Mektubu 15:22-29

²²Bundan sonra habercilere, İhtiyarlar'a ve tüm kilise topluluğuna kendi aralarından adamlar seçip onları Pavlos ve Barnabas'la birlikte Antakya'ya göndermek yerinde görüldü. Kardeşler arasında ön sırada gelen iki adam seçtiler: Barsabas diye bilinen Yahuda'yla Silas. ²³Bunların eliyle şu mektubu ilettiler:

"Habercilerle İhtiyarlar'dan oluşan kardeşleriniz Antakya'da, Suriye'de ve Kilikya'da kökeni uluslar arasından olan kardeşlere selam ederler. ²⁴Bizden bazı

---

^a Petros'un ilk adı.

15:15 Amos 9:11,12 **15:16** Yeremya 12:15 **15:18** Yeşaya 45:21

kişilerin, söyledikleri belirli sözlerle aklınızı çelerek sizi sarstıklarını duyduk. Kaldı ki, onları biz göndermedik. ²⁵Bu nedenle, bir araya gelip seçtiğimiz adamları yanınıza göndermeyi uygun gördük. Onlar sevgili Barnabas ve Pavlos'la birlikte; ²⁶Rabbimiz İsa Mesih'in tanıkları olma yolunda canlarını hiçe sayanlar. ²⁷Bunu bilerek Yahuda'yla Silas'ı gönderdik. Kendileri yazdıklarımızı size ağızdan bildirecek.

²⁸“Kutsal Ruh'a ve bizlere, gerektiğinden daha ağır bir yükü size yüklememek yararlı görüldü. ²⁹Yalancı tanrılara kesilen sunulardan, kan yemekten, boğazı sıkılarak öldürülmüş hayvanlardan ve rasgele cinsel ilişkiden uzak durasınız. Kendinizi bunlardan sakınırsanız iyi edersiniz. Esen kalın.”*

Mektuba Sevinç Tepkisi 15:30-35

³⁰Bu yolculuğa atananlar Antakya'ya ulaştı, tüm topluluğu bir araya çağırıp mektubu verdiler. ³¹Onlar mektubu okuyunca, içindeki yüreklendirici sözlere sevindiler. ³²Yahuda'yla Silas –kendileri de peygamber olduklarından– kardeşlere geniş çapta öğüt vererek onları yüreklendirdiler ve desteklediler. ³³Bir süre orada kaldıktan sonra, kardeşler tarafından esenlik dileğiyle kendilerini göndermiş olanlara yolcu edildiler. ^{34a}

³⁵Pavlos'la Barnabas ise bir süre Antakya'da kaldı. Birçoklarıyla birlikte Rab'bin sözünü öğretiler ve Sevinç Getirici Haber'i müjdelediler.

İKİNCİ HABER GEZİSİ

Ayrı Yönlere Yolculuk 15:36-41

³⁶Bir süre sonra Pavlos Barnabas'a, “Rab'bin sözünü bildirdiğimiz kentlerin her birine dönelim, kardeşlerin durumunu öğrenelim” dedi.

³⁷Barnabas Markos diye bilinen Yuhanna'yı da beraberlerinde almak istedi. ³⁸Ama Pavlos Pamfilya'da kendilerini yüzüstü bırakıp birlikte hizmete gitmekten kaçınan adamı yanlarına almanın uygun olmayacağını savundu. ³⁹Aralarında çetin bir sürtüşme çıktı. Sonunda birbirlerinden ayrıldılar. Barnabas Markos'u alarak Kıbrıs'a yelken açtı. ⁴⁰Pavlos da Silas'ı seçti; kardeşlerce Rab'bin kayrasına teslim edildikten sonra yola çıktı. ⁴¹Suriye ve Kilikya'dan geçerek kilise topluluklarını desteklediler.

Haber Gezisine Katılan Genç 16:1-5

16 Pavlos, Derbe ve Listra'ya uğradı. Listra'da Timoteos adlı bir öğrenci vardı. İman etmiş Yahudi bir kadınla Yunanlı bir babanın oğluydu. ²Listra'da ve Konya'da bulunan kardeşler onun için sağlıklı sözlerle tanıklık ediyordu. ³Pavlos Timoteos'un kendisiyle birlikte gelmesini istedi. Yörede yaşayan Yahudiler babasının Yunanlı olduğunu bildiklerinden onu alıp sünnet etti. ⁴Yolları üzerindeki kentlerden geçerken, inanlılara Yeruşalim'deki haberciler ve İhtiyarlar'ca kararlaştırılan temel kuralları bildirdiler, bunları uygulamalarını öğütlediler. ⁵Böylece kilise toplulukları gitgide imanda güçlendi ve sayıları gün günden çoğaldı.

^a 34 [Ama Silas orada kalmayı gerekli gördü.]

Kutsal Ruh Müjde Gezisini Yöneltiliyor 16:6-10

⁶Kutsal Ruh Tanrı Sözü'nü Asya bölgesinde* yaymalarını engelleyince, onlar Friky ve Galatya bölgesini aşarak ⁷Misiya sınırlarına ulaştılar. Bitinya bölgesine girmek istedilerse de, İsa'nın Ruhunu onları bırakmadı. ⁸Misiya'yı geçerek Troas'a indiler. ⁹Geceleyin Pavlos'a bir görme geldi. Makedonyalı bir adam önünde durmuş ona yalvarıyor, "Makedonya'ya gel, bize yardım et!" diyordu. ¹⁰Pavlos bu görmeyi görünce, biz hemen Makedonya'ya gitmenin yolunu aradık.* Tanrı'nın, Sevinç Getirici Haber'i onlara müjdelemek için bizleri çağırıldığı sonucuna vardık.

Avrupa'da İlk Bildiri 16:11-15

¹¹Troas'tan açılıp Samotrakya doğrultusunda denizi aştık. Bir gün sonra Neapolis'e ulaştık. ¹²Buradan Filippi'ye gittik. Burası Makedonya bölgesinin önde gelen bir kenti ve Romalılar'ın kurduğu bir kolonidir.* Bu kentte birkaç gün kaldık. ¹³Şabat günü kent kapısından çıkıp ırmak kıyısına gittik. Burada bir dua toplantısı olabileceğini düşündük.* Oturduk, orada toplanan kadınlarla konuştuk. ¹⁴Dinleyicilerden biri Tanrı'ya tapan, Lidya adında Tiyatralı bir kadın. Mesleği ise erguvan çiçeği renginde kumaş satıcılığıydı. Rab onun yüreğini Pavlos'un söylediği sözlere önem vermesi için açtı. ¹⁵Lidya ev halkıyla birlikte vaftiz edilince onlara yakardı: "Eğer beni Rab'be iman etmiş sayıyorsanız evime buyurun, konduğum olun." O üstelerek dileğini bize kabul ettirdi.

Falcı Kız Kurtuluyor, Ortalık Karışıyor 16:16-24

¹⁶Duaya gidiyorduk. Kâhinlik ruhu taşıyan köle bir kız bize rastladı. Falcılık ederek sahiplerine bol para kazandırıyor kız. ¹⁷Pavlos'u ve bizleri izleyerek, "Bu insanlar yüce Tanrı'nın uşaklarıdır" diye bağıyordu. "Size bir kurtuluş yolu bildiriyorlar." ¹⁸Günlerce böyle bağırdı durdu. Pavlos çileden çıktı; dönüp ruhu payladı: "İsa Mesih'in adıyla sana buyruk veriyorum, ondan ayrıl." Ruh o anda kızdan ayrıldı.*

¹⁹Kızın sahipleri kazanç umutlarının söndüğünü görünce, Pavlos'la Silas'ı tuttukları gibi Agora'ya,* yöneticilerin önüne sürüklediler. ²⁰Onları savcılara getirip, "Bu insanlar Yahudi'dir" dediler. "Kentimizde kargaşalık yaratıyorlar. ²¹Romalı olan bizlerin benimseyip uygulayamayacağımız töreler yayıyorlar."

²²Topluluk da onlara karşı doğrultulan saldırıya katıldı. Savcılar Pavlos'la Silas'ın giysilerinin çıkartılmasını ve değnekle dövülmelerini buyurdu. ²³Onları amansızca dövdükten sonra cezaevine attılar. Gardiyana onları sınımsız gözlemesi için kesin buyruk verdiler. ²⁴Gardiyan buyruğu duyunca adamları hücreye tıktı, ayaklarını da delikli ağır tahtalarla kenetledi.

Deprem ve Kurtuluş 16:25-34

²⁵Gece yarısı dolaylarında Pavlos'la Silas dua ediyor, Tanrı'ya ilahi söylüyorlardı. Cezalılar da onları dinliyordu. ²⁶Ansızın güçlü bir deprem oldu. Öylesine güçlü ki, cezaevinin temelleri sarsıldı. Bir anda tüm kapılar açıldı, herkesin bağları çözüldü. ²⁷Gardiyan uyandı. Cezaevinin kapılarını açılmış görünce kılıcını çekti, kendisini öldürmek istedi. Çünkü cezalıların kaçtığını sanmıştı. ²⁸Ama Pavlos yüksek sesle, "Kendine kötülük etme" diye bağırdı. "Çünkü hepimiz buradayız."

²⁹Gardiyan ışık istedi ve içeriye koştu. Korkudan tir tir titreyerek Pavlos'la Silas'ın önünde yere kapandı. ³⁰Onları dışarıya çıkarıp, "Efendiler" dedi. "Kurtulmak için ne yapmalıyım?"

³¹Onlar, "Rab İsa'ya iman et, kurtulacaksın" dediler. "Sen de ev halkın da."

³²Ona ve evindeki herkese Tanrı Sözü'nü bildirdiler. ³³Gardiyan gecenin o geç saatinde onları alıp yaralarını yıkadı. O anda hem kendisi hem de tüm ev halkı vaftiz edildi. ³⁴Bundan sonra onları evine getirdi, sofrayı kurdu. Tüm ailesiyle birlikte Tanrı'ya iman etmenin sevincini yaşadı.

Yetkililer Sertlikten Cayıyor 16:35-40

³⁵Sabah olunca savcılar baltacıları* göndererek, "O adamları salıverin" dediler. ³⁶Gardiyan bu haberi Pavlos'a iletti: "Savcılar salıverilmeniz için haber gönderdi. Onun için artık kalkın, esenlikle yola koyulun."

³⁷Ama Pavlos baltacıları şunları söyledi: "Roma uyruklu olan bizleri suçlu bulmamalarına karşın, herkesin gözü önünde dövüp cezaevine attılar. Şimdi de el altından bizi salıvermek istiyorlar. Hayır! Böyle iş olmaz. Kendileri gelip bizi serbest bıraksın."

³⁸Baltacılar bu sözleri savcılara iletti. Savcılar adamların Roma uyruklu olduklarını duyunca korkular. ³⁹Gelip onlardan özür dileyerek serbest bıraktılar ve kentten gitmeleri için yalvardılar. ⁴⁰Pavlos'la Silas cezaevinden çıkınca Lidya'nın evine uğradılar. Orada kardeşleri gördüler, onlara öğüt verdikten sonra Filippi'den ayrıldılar.

Selanik'teki Saldırı 17:1-9

17 Amfipolis ve Apolonya'dan geçerek Selanik'e vardılar. Burada Yahudiler'in bir sinagogu vardı. ²Pavlos her zaman yaptığı gibi yine onların toplantısına katıldı. Üç Şabat günü^a boyunca Kutsal Yazılar üzerinde kendileriyle tartıştı. ³Mesih'in işkence çekmesinin ve ölümler arasından dirilmesinin gerekli olduğunu kanıtlayan belgeleri apaçık önlerine serdi. "İşte size bildirdiğim İsa O Mesih'tir" diyerek tanıklık etti.

⁴Onlardan bazıları, Tanrı'ya tapan Yunanlılar'dan büyük bir toplulukla kentin ileri gelen birçok kadını iman ederek Pavlos'la Silas'a katıldı.

⁵Ne var ki, Yahudiler bunu kıskandı. Çarşı pazardan topladıkları bazı ıpsızlardan bir kalabalık oluşturdular ve kentte kargaşalık çıkardılar. Yason'un evine saldırdılar. Onları dışarıya, halkın önüne çıkarmak istiyorlardı. ⁶Ama kendilerini bulamayınca, Yason'la bazı kardeşleri yaka paça kent yöneticilerinin önüne sürüklediler. Avaz avaz bağırıyorlardı: "Dünyayı altüst eden bu insanlar şimdi de buraya geldi. ⁷Yason onları evinde konuk etti. Bu insanların tümü Kayser'in yasalarını çiğniyor; 'Başka bir kral vardır; O'nun adı İsa'dır' diyorlar. ⁸Bu sözlerle topluluğu ve kent yöneticilerini galeyana getirdiler. ⁹Hemen ardından Yason'la öbür adamlardan gerekli kefilliği elde ettikten sonra onları serbest bıraktılar."

---

^a Sırayla üç hafta.

Aydın Görüşlü Veriyalılar 17:10-15

¹⁰Gece bastırınca kardeşler Pavlos'la Silas'ı hemen Veriya'ya gönderdiler. Pavlos'la Silas oraya varınca Yahudiler'in sinagoguna girdiler. ¹¹Bu insanlar Selanik halkından daha aydın görüşlüydü. Yayılan sözü göze görünür bir içtenlikle benimsediler. Bildirilen konular gerçekten böyle midir diye gün günden Kutsal Yazılar'ı araştırdılar. ¹²Böylece aralarından birçoğu iman etti. Saygıdeğer Yunanlı kadınlarla önemli sayıda erkek de bunların yanı sıra iman etti.

¹³Ne var ki, Selanik'te yaşayan Yahudiler Tanrı Sözü'nün Pavlos aracılığıyla bu kez Veriya'da bildirildiğini duyunca oraya da yetişip toplulukları altüst ettiler, karıştırdılar. ¹⁴Kardeşler Pavlos'u hemen denize uzanan yola götürdüler. Ama Silas'la Timoteos orada kaldı. ¹⁵Pavlos'u yöneltenler onu Atina'ya kadar ulaştırdılar. Silas'la Timoteos'un ivedilikle kendisine gelmeleri için Pavlos'tan buyruk aldıktan sonra yanından ayrıldılar.

Pavlos Filozoflar Arasında 17:16-34

¹⁶Pavlos, Atina'da Silas'la Timoteos'u beklemekteyken kentin bir uçtan öbür uca yalancı tanrılar yatağı olduğunu görünce, ruhu aşırı oranda tedirgin oldu. ¹⁷Sinagogta Yahudiler ve Tanrı'ya tapanlarla, Agora'da da her gün gelip geçenlerle tartışıyordu. ¹⁸Epikürosçu* ve Stoacı* filozoflardan bazıları da kendisine rastladı. Bazı kimseler, "Kulaktan dolma bilgi taşıyan^a bu adam da ne demek istiyor yani?" diyorlardı. Başkaları ise, "Yabancı tanrıların propagandasını yapan biri olsa gerek" dedi. Çünkü Pavlos İsa'ya ve dirilişe ilişkin Sevinç Getirici Haber'i yayıyordu.

¹⁹Kendisini tuttukları gibi Ariopagos'a* getirdiler. "Yayıdığın bu yeni öğretinin ne olduğunu öğrenebilir miyiz?" diye sordular, ²⁰"Çünkü sen bizim kulaklarımıza yabancı gelen bazı sözler söylüyorsun. Bunların ne demek olduğunu bilmek isteriz." ²¹Tüm Atinalılar da, bu kentteki yabancılar da yeni bir şey konuşmaktan ve dinlemekten başka hiçbir işle uğraşmazlardı.*

²²Pavlos, Ariopagos'un orta yerinde durup şunları söyledi:*

"Atinalı arkadaşlar! Sizin her bakımdan dini bütün kişiler olduğunuzu görüyorum. ²³Çünkü dolaşırken sizce dinsel önemi olan yerlere bakıyordum. Bu arada bir sunağa takıldı gözüm. Üstünde bir yazı vardı:

"BİLİNMEYEN BİR TANRI'YA.

"İşte bilmeden saygı gösterdiğiniz bu Tanrı'yı sizlere bildiriyorum.

²⁴"Dünyayı ve onda bulunan her şeyi yaratan Tanrı göğün ve yerin Rabbi olduğundan, elle yapılmış tapınaklarda yaşamaz. ²⁵Sanki bir şeye gereksinimi varmış gibi O'na insan elleriyle hizmet de sunulamaz. Herkese yaşam, soluk ve daha başka her şeyi veren O'dur. ²⁶Her ulusa bağlı insanları tek atadan yaratmış ve yeryüzünün her yanında yaşamalarını kararlaştırmıştır. Onlara ilişkin saptanmış tarih dönemlerini ve yaşam sınırlarını O çizmiştir; ²⁷böylece Tanrı'yı arasınlar, araştırarak O'nu bulsunlar diye. O hiçbirimizden irak değil. ²⁸Çünkü yaşamımız, devinmemiz ve varlığımız hep O'ndandır. Ozanlarınızdan bazılarının da dediği gibi:*

'Bizler de O'nun soyuyuz.'

²⁹"Tanrı'nın soyu olduğumuza göre, Tanrı'nın öz varlığının insan sanatı ve düşüncesiyle işlenmiş altına, gümüşe ya da taşa benzetilebileceği sanısına

^a **Spermologos:** Kuşun her yandan tohum yuttuğu gibi, sağdan soldan bilgi toplayan, ödünç sözler taşıyan. Keskin zekâlı Atinalılar beğenmedikleri bir düşüncüyü böylece yererdi.

17:24 I.Krallar 8:27; Yeşaya 42:5 17:25 Mezmur 50:12

kapılmamalıyız. ³⁰Tanrı bu türden bilgisizlik dönemlerini görmemezlikten geldi. Ama şimdi her yerde bütün insanların günahtan dönmelerini buyuruyor. ³¹Çünkü atamış olduğu bir adam aracılığıyla dünyayı adaletle yargılayacağı günü saptadı. O'nu ölümler arasından diriltilerek tüm insanlığa kanıt sağladı.”

³²Ölümlerin dirilmesi konusunu duyunca kimisi alay etti; kimisi de, “Bu konuda seni başka bir kez yine dinleyebiliriz” dedi.

³³Böylece Pavlos onların arasından çekilip gitti. ³⁴Ama bazı kimseler ona katılarak iman etti. Bunların arasında Ariopagos'tan Diyonisiyos,^a Damaris adlı bir kadın ve başka kişiler de bulunuyordu.

Korintos'ta Sert Direniş 18:1-11

18 Bu olaylardan sonra Pavlos Atina'dan ayrılıp Korintos'a gitti. ²Bu kentte Akila adında Pontoslu bir Yahudi'yi buldu. Akila Priskilla adındaki eşiyile birlikte İtalya'dan yeni gelmişti. Çünkü Klavdius^b tüm Yahudiler'in Roma'dan gitmeleri için buyruk çıkarmıştı. Pavlos bu çifti görmeye gitti. ³Aynı meslekten olduğu için onlarla kaldı, birlikte çalıştılar. Çünkü sanatları çadircılıktı.

⁴Her Şabat sinagogta tartışıyor, Yahudiler'le Yunanlılar'a kanıtlar göstererek konuşuyordu. ⁵Silas'la Timoteos Makedonya'dan geldiğinde, Pavlos Kutsal Söz'ün dürtücü etkisi altındaydı. İsa'nın Mesih olduğuna ilişkin Yahudiler'e tanıklık ediyordu. ⁶Ama onlar direnip aşağılayıcı sözler söyleyince yakasını silkti ve, “Artık tüm sorumluluk sizindir” dedi. “Boyun borcu benden kalktı. Bundan böyle uluslara yöneliyorum.”

⁷Oradan ayrılıp Titius Yustus adında, Tanrı'ya tapınan birisinin evine gitti. Adamın evi sinagoga bitişikti. ⁸Sinagog başkanı Krispos'la tüm ev halkı Rab'be iman etti. Kutsal Söz'ü işiten başka birçok Korintoslu da iman ederek vaftiz edildi. ⁹Bir gece Rab Pavlos'a görme yoluyla, “Korkma” dedi. “Ama konuş ve sesini kısma. ¹⁰Çünkü ben senin yanındayım ve hiç kimse sana saldırıya kalkışmayacak, kaba kuvvet kullanmayacak. Çünkü bu kentte bana bağlanacak büyük bir halk topluluğu var.”

¹¹Pavlos bundan sonra bir buçuk yıl orada kalarak bu insanlara Tanrı Sözü'nü öğretti.

Aydın Görüşlü Vali 18:12-17

¹²Gallio Ahaya'da valilik ederken Yahudiler hep birlikte Pavlos'a karşı ayaklandı. Onu yargı kürsüsünün önüne götürdüler. ¹³“Bu adam yasaya ters düşecek biçimde Tanrı'ya tapsınlar diye insanları kandırıyor” dediler.

¹⁴Pavlos konuşmaya hazırlanırken Gallio Yahudiler'e şunu söyledi: “Sorun bir yolsuzluk, bir kötülük ya da bir dalavere olsaydı ey Yahudiler, sözlerinizi dinlemem yerinde olurdu. ¹⁵Ama kendinize özgü deyimler, adlar ve yasalarla ilgili bir konu olduğuna göre, bununla kendiniz ilgilenin. Ben bu tür işlere yargıç kesilmek istemem.” ¹⁶Vali böylece onları yargı yerinden kovdu.

¹⁷Adamların tümü sinagog başkanı Sostenis'i tutup yargı kürsüsünün önünde tartakladılar. Gallio ise olanlar karşısında kılını bile kıpırdatmadı.

^a Bu yüksek yargı konseyinin bir üyesi.

^b bkz. 11:28

Antakya'ya Dönüş 18:18-22

¹⁸Pavlos bir süre daha Korintos'ta kaldıktan sonra, kardeşlerden ayrılıp Suriye'ye gitmek için gemiye bindi. Priskilla ile Akila da kendisiyle birlikteydi. Bir adağı olduğu için* Kenhrea'da saçını kesmişti. ¹⁹Efesos'a ulaştıklarında Priskilla ile Akila'dan ayrılıp sinagoga gitti, Yahudiler'le tartıştı. ²⁰Onlar daha uzun süre kalmasını istedilerse de kendisi bunu uygun görmedi. ²¹Ama onlardan ayrılırken, "Tanrı buyurursa yeniden aranızda döneceğim" dedi ve gemiyle Efesos'tan açıldı.

²²Kayseriye'ye varınca çıkıp^a kilise topluluğunu selamladı, sonra Antakya'ya indi.

ÜÇÜNCÜ HABER GEZİSİ

Apollos Aydınlanıyor ve Aydınlatıyor 18:23-28

²³Pavlos bir süre Antakya'da kaldıktan sonra oradan ayrıldı. Galatya ve Frikya bölgesinde sırayla yer yer dolaşarak öğrencileri destekledi. ²⁴Apollos adında, söz söyleme yeteneği olan İskenderiyeli bir Yahudi Efesos'a ulaştı. Kutsal Yazılar'ı çok iyi biliyordu. ²⁵Rab yolunda eğitilmişti ve ateşli bir ruhla İsa'ya ilişkin gerçekleri tüm ayrıntılarıyla öğretiyordu. Ancak, yalnız Yahya'nın vaftizini* biliyordu. ²⁶Bu adam hiç korkmadan sinagogta konuşmaya başladı. Priskilla ile Akila konuşmalarını duyunca onu yanlarına aldılar, Tanrı'nın yolunu tüm inceliğiyle kendisine açıkladılar.

²⁷Apollos Ahaya'ya gitmek isteyince kardeşler onu yüreklendirdi ve kendisine kollarını açsınlar diye öğrencilere mektup yazdılar. Apollos oraya ulaştınca, kayra aracılığıyla iman edenlere büyük yardımlarda bulundu.

²⁸Çünkü Kutsal Yazılar'dan Mesih'in İsa olduğunu kanıtlayarak ateşli sözlerle herkesin gözü önünde Yahudiler'i kesinlikle susturdu.

Efesos'ta Ruhsal Uyanma 19:1-7

19 Apollos Korintos'tayken Pavlos iç Anadolu'yu dolaşarak Efesos'a geldi ve orada bazı öğrencilere rastladı. ²Kendilerine, "Siz iman ettiğinizde Kutsal Ruh'u aldınız mı?" diye sordu. Onlar, "Hayır" dediler. "Biz Kutsal Ruh'un varlığını bile duymuş değiliz." ³Pavlos, "Öyleyse nasıl vaftiz edildiniz?" diye sordu. "Yahya'nın vaftiziyle" diye karşılık verdiler. ⁴Pavlos, "Yahya'nın uyguladığı vaftiz günahattan dönüşle ilgili vaftizdi" dedi. "Yahya kendisinden sonra gelecek kişiye, yani İsa'ya iman etmenin gereğini halka bildirdi."* ⁵Bunu duyunca Rab İsa'nın adıyla vaftiz edildiler. ⁶Pavlos ellerini üstlerine koyunca, Kutsal Ruh onlara geldi ve diller konuşarak peygamberlik ettiler. ⁷Bu adamlar yaklaşık on iki kişiydi.

Efesos'ta Üç Yıl 19:8-12

⁸Pavlos sinagoga girdi ve hiç korkmadan üç ay süreyle Tanrı'nın hükümrانlığına ilişkin kanıtlayıcı tartışmalarda bulundu. ⁹Ama bazıları yüreklerini katılaştırıp iman etmeyince –üstelik topluluk karşısında Yol'u* kötöleyince– Pavlos onlardan çekildi; öğrencileri de aralarından ayırdı. Her gün Tiranos'un toplantı

^a Çıktıkları yer Yeruşalim'di. Bu dolaylarda 'çıkılmak inmek' deyişi için, bkz. Matta 20:17

salonunda tartışmalar yaptı. ¹⁰Bu uğraş iki yıl sürdü. Sonunda Asya'da yaşayan herkes –Yahudi olsun, Yunanlı olsun– Tanrı Sözü'nü duydu.

¹¹Tanrı, Pavlos'un eliyle görülmemiş güçlü eylemler yaptı. ¹²Öyle ki, onun bedenine değmiş mendiller ya da peşkirler hastalara götürülünce rahatsızlıkları geçiyor, kötü ruhlar çıkıyordu.

Kötü Ruhların Saldırısı 19:13-20

¹³Yahudiler arasında cin çıkaran bazı gezici bireyler, kötü ruhlara tutulan kişiler üzerine Rab İsa'nın adını çağırma heveslendi. "Pavlos'un, adını yaydığı İsa aracılığıyla size buyruk veriyorum" diyorlardı. ¹⁴Skeva adlı Yahudi bir başrahip vardı, yedi oğlu da bu işi yapmaktaydı. ¹⁵Kötü ruh onları şöyle yanıtladı: "İsa'yı biliyorum, Pavlos'u da tanıyorum. Ya siz kim oluyorsunuz?" ¹⁶Kendisinde kötü ruh bulunan adam onların üstüne sıçradı. Hepsini alt ederek kendilerini darmadağın etti. Öyle ki, buldukları evden çırılçıplak ve yara bere içinde kaçtılar. ¹⁷Bu olay Efesos'ta yaşayan tüm Yahudiler'ce ve Yunanlılar'ca duyuldu. Hepsinin üzerine korku düştü ve Rab İsa'nın adı yüceltilti. ¹⁸İman edenlerin birçoğu gelip yaptıklarını açık açık söylüyor, her işi olduğu gibi bildiriyorlardı. ¹⁹Büyüculükle uğraşanlardan büyük bir topluluk kitaplarını toplayıp herkesin gözü önünde yaktı. Bunların değerini hesap ettiklerinde, elli bin parça gümüş* tuttu. ²⁰Böylece Rab'bin Sözü egemenliğinin etkisiyle gitgide gelişerek güçlendi.

Sanatçılar Ayaklanıyor 19:21-41

²¹Bu olaylar son bulunca, Pavlos Makedonya ve Ahaya'dan geçerek Yeruslaim'e gitmeyi ruhunda tasarladı. "Oraya gittikten sonra Roma'yı da görmem gerekir" dedi. ²²Kendisine hizmette bulunanlardan iki kişiyi –Timoteos'la Erastos'u– Makedonya'ya gönderdi. Kendisi ise bir süre daha Asya bölgesinde kaldı.

²³Bu sıralarda, Yol^a ile ilgili büyük kargaşalık koptu. ²⁴Dimitrios adında bir kuyumcu vardı; Artemis Tapınağı'nın gümüş yontularını yapardı. Bununla sanatçılara bol iş sağlamaktaydı. ²⁵Dimitrios bu adamları ve benzeri işlerle uğraşanları bir araya toplayıp, "Arkadaşlar" dedi. "Biliyorsunuz, bu işten sağlam kazancımız var. ²⁶Şu Pavlos'un yalnız Efesos'ta değil, neredeyse tüm Asya'da el yapımı nesnelere tanrı değildir dediğini görüyor ve duyuyorsunuz. Böylece hatırı sayılır bir topluluğu inandırarak akıllarını çeldi. ²⁷Tehlike yalnız bu sanatımızın çürütülmesinde değil, yüce tanrıçamız Artemis'in tapınağının da hiçe indirilmesindedir. Sonunda tüm Asya bölgesinin ve dünyanın^b saygı duyduğu Artemis'in yüceliği ortadan kaldırılacak."

²⁸Topluluk bunu duyunca cin ifrit oldu, "Efesoslular'ın Artemis'i yücedir" diye avaz avaz bağırıyordu. ²⁹Kent kargaşalıkla çalkalandı. Pavlos'a yol arkadaşlığı eden Makedonyalı Gaios'la Aristarhos'u yaka paça edip hep birlikte tiyatroya^c üşüştiler. ³⁰Pavlos halkın karşısına çıkmak istediye de, öğrenciler kendisini bırakmadı. ³¹Pavlos'la arkadaş olan Asya bölgesinin bazı yöneticileri kendisine haber salıp sakın tiyatroya gelmesin diye yakardılar. ³²Her kafadan bir ses çıkıyordu. Toplantı baştanbaşa karıştı. Çoğu hangi amaca sürü sepet edildiğini bile bilmiyordu.

³³Topluluğun arasından Yahudiler'in öne sürdüğü Aleksander adlı birisini ortaya diktiler.* Aleksander elini sallayarak halka karşı kendini savunmaya kalktı.

^a bkz. 9:2

^b oikoumene

^c Efes'in bugüne dek duran tarihsel açıklıya tiyatrosu.

³⁴Ama onun Yahudi olduğunu anladıklarında, yaklaşık iki saat süreyle tümü bir ağızdan, “Efesoslular’ın Artemis’i yücedir!” diye avaz avaz bağırdı.

³⁵En sonunda kent yazmanı topluluğu susturarak, “Efesoslu arkadaşlar” dedi. “Efesos kentinin, yüce Artemis Tapınağı’nın ve Zeus’tan indirilen tanrı taşının koruyucusu olduğunu insanlar arasında bilmeyen var mı?” ³⁶Bunlar yadsınamayan gerçeklerdir. Onun için susmanız ve ölçsüz davranıştan kaçınmanız gerekir. ³⁷Buraya getirdiğiniz bu insanlar ne tapınak hırsızdır, ne de tanrıçamıza sövmektedir. ³⁸Ama Dimitrios’la sanatçı arkadaşları birinden davacı ise mahkemeler açıktır, yargıçlar vardır. Varıp birbirlerini suçlasınlar. ³⁹Yok, eğer sorunu daha ileri götürmeyi istiyorsanız, bu yasal toplantıda çözülmeli. ⁴⁰Çünkü bugün geçen olaylar yüzünden ayaklanma suçunun üzerimize yapıştirılma tehlikesiyle karşı karşıyayız. Bu taşkınlığın hesabını verebilecek durumda bulunmuyoruz.” ⁴¹Kent görevlisi bu sözleri söyledikten sonra toplantıyı dağıttı.*

Haber Gezisi Makedonya’da Sürdürülüyor 20:1-6

20 Gürültü son bulunca Pavlos öğrencileri çağırdı; onlara öğüt verdikten sonra vedalaştı ve Makedonya’ya gitmek üzere yola çıktı. ²Bu dolaylardan geçerken inanlılara öğüt verici birçok söz söylemenin ardından Yunanistan’a gitti. ³Burada üç ay kaldı. Suriye’ye açılmayı amaçlarken, Yahudiler kendisine karşı düzen kurdu. Bu nedenle, Makedonya üzerinden geri dönmeye karar verdi. ⁴Veriya’dan Piros oğlu Sopater, Selanikli Aristarhos ile Sekundus, Derbeli Gaios ile Timoteos ve Asyalı Tihikos ile Trofimos ona yoldaşlık etmekteydi. ⁵Bunlar önden gidip Troas’ta bizleri bekledi.* ⁶Biz de Mayasız Ekmek Kutlayışı günlerinden sonra Filippi’den gemiye bindik ve beş günde Troas’a vararak onlara katıldık. Burada bir hafta kaldık.

Uzayan Öğüt, Kazanılan Yaşam 20:7-12

⁷Haftanın ilk günü ekmek parçalayıp bölmek için toplandığımızda, Pavlos onlara ruhsal öğütler verdi. Ertesi gün gidecekti. Sözüünü gece yarısına dek uzattı. ⁸Toplandığımız yukarı odada birçok lamba yanmaktaydı. ⁹Eftihos adlı bir genç pencerenin eşiğinde oturuyordu. Pavlos’un öğüdü oldukça uzadı; genç derin uykuya daldı. Uyku ona egemen olunca üçüncü kattan aşağı düştü. Kendisini ölü olarak yerden kaldırdılar. ¹⁰Pavlos aşağı inip gencin üzerine eğildi; onu kollarına alarak, “Gürültü etmeyin” dedi. “Çünkü canı kendisindedir.”

¹¹Bundan sonra yukarı çıktı, ekmek parçalayıp böldü yemek yedi. Sabaha dek uzun uzun konuştu ve ardından ayrıldı. ¹²Çocuğa gelince, onu diri olarak içeri aldılar ve sınırsız avunç buldular.

Miletos’a Yolculuk 20:13-16

¹³Biz gemiye binip Asos’a açıldık. Amacımız Pavlos’u oradan almaktır. Çünkü yolculuğunu bu kapsamda düzenlemişti. Kendisi karadan gidecekti. ¹⁴Asos’ta bizi karşıladı. Onu gemiye alıp Midilli’ye geldik. ¹⁵Oradan da yelken açarak ertesi gün Sakız Adası karşısından geçtik, daha sonraki gün Sisam’ı aştık, bir gün sonra da Miletos’a ulaştık. ¹⁶Çünkü Pavlos Efesos’a uğramamaya karar vermişti. Asya

bölgesinde oyalanmak istememesinin nedeni, olanağı varsa Pentekost^a günü Yerusalımlı'de bulunmak için ivedilikle davranmasıydı.

Efesos İhtiyarları'na Öğüt 20:17-38

¹⁷Pavlos Miletos'tan Efesos'a* haber salıp kilise topluluğunun İhtiyarları'nı çağırıldı. ¹⁸Onlar yanına varınca kendilerine konuştu:

“Asya bölgesine vardığım ilk günden bu yana aranızda geçirdiğim tüm vakti nasıl kullandığımı iyi bilirsiniz. ¹⁹Her açıdan alçakgönüllülükle, gözyaşlarıyla ve Yahudiler'in düzenleri sonucu karşılaştığım denemeler ortasında Rab'be hizmet sundum. ²⁰Gerek açık yerlerde gerekse evden eve, kendinize yararlı sayılacak konuların hiçbirini sizlere bildirmekten ve öğretmekten çekinmedim. ²¹Yahudiler'e de Yunanlılar'a da Tanrı doğrultusunda günahtan dönmeleri ve Rabbimiz İsa'ya iman etmeleri için tanıklıkta bulundum. ²²Ve işte şu anda Ruh denetiminde, bağlanmış durumda Yerusalımlı'e gidiyorum. Orada başıma neler gelecek bilemiyorum.

²³“Ancak Kutsal Ruh her kentte bana tanıklık ederek, beni cezaevi bağlarının ve acılar zincirinin beklemekte olduğunu bildiriyor. ²⁴Ama bunlardan hiçbiri yaşamımı kendi gözümde değerli kılmaz. Tek amacım çalışma dönemimi ve Rab İsa'dan aldığım hizmet yükümlülüğünü sona erdirmektir. Bu hizmet Tanrı kayrasının Sevinç Getirici Haber'i'ne tanıklık etmektir.

²⁵“Şimdi size açıklayayım: Tanrı hükümrancılığı bildirisini yaymak amacıyla aranızda vakit geçirdiğim sizlerden hiçbirinin bundan böyle yüzümü görmeyeceğinizi biliyorum. ²⁶Bu nedenle bugün size tanıklık ediyorum ki, hiç kimseye boyun borcum kalmadı. ²⁷Çünkü tüm Tanrı ereğini sizlere bildirmekten geri durmadım. ²⁸Kendinize ve tüm sürüye* dikkat edin. Kutsal Ruh sizleri bu sürüye Gözetici^b atadı. Tanrı'nın kilise topluluğunu güdün. O bunu kendi kanıyla sağlamıştır.

²⁹“Ben ayrıldıktan sonra aranızda sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtlar girecek; biliyorum. ³⁰Hatta kendi içinizden öğrencileri koparıp artlarına takmak için saçma sapan savlar savunan insanlar çıkacak. ³¹Bu nedenle uyanık olun, üç yıl gece gündüz gözyaşları dökerek her birinize öğüt vermekten hiç usanmadığımı anımsayın. ³²Şimdi sizleri Tanrı'ya ve O'nun kayra sözüne bırakıyorum. O'nun gücü canınızı geliştirmeye ve kutsal kılınanların tümü arasında mirası vermeye yeterlidir.

³³“Hiç kimsenin gümüşüne, altınına ya da giysisine göz dikmedim. ³⁴Benim ve benimle birlikte olanların gereksinimleri için şu ellerimle çalıştığımı siz de biliyorsunuz. ³⁵Her ortamda böylece emek vererek zayıfları desteklemenin gereğini sizlere gösterdim. ‘Vermek almaktan üstün mutluluktur’ diyen Rab İsa'nın sözlerini anımsayın.”

³⁶Pavlos bunları söyledikten sonra diz çöktü ve hepsiyle birlikte dua etti. ³⁷Herkes acı acı ağladı; Pavlos'un boynuna sarılarak onu sevgiyle öptüler. ³⁸Özellikle bundan böyle yüzünü hiç görmeyeceklerine ilişkin sözlerinden ötürü derin üzüntü duydular. Bundan sonra kendisini gemiye kadar yolcu ettiler.

^a Pentekost gününün açıklaması için bkz. 2:1

20:28 Mezmur 74:2 **20:32** Yasanın Tekrarı 33:3

^b **Gözeticiler** açıklaması için bkz. 1:20

YERUŞALİM'E DÖNÜŞ, ROMA'YA YOLCULUK

Yeruşalim'e Doğru 21:1-16

21 Sarmaş dolaş olmanın ardından onlardan koparak yanlarından ayrıldık. Denize açılınca, rotayı değiştirmeden İstanköy'e geldik. Ertesi gün Rodos'a, oradan da Patara'ya vardık. ²Finike'ye giden bir gemi bulunca ona binip denize açıldık. ³Kıbrıs görününce adayı solda bırakıp Suriye'ye yöneldik ve Sur'a vardık. Çünkü gemideki eşyalar burada boşaltılacaktı. ⁴Öğrencileri arayıp bulduk. Orada yedi gün kaldık. Öğrenciler Kutsal Ruh'tan esinlenerek Yeruşalim'e gitmemesi için Pavlos'u uyardı. ⁵Günlerimiz dolunca oradan ayrılıp yola çıktık. Hepsi eşiyile, çoluk çocuğuyla birlikte yanımız sıra geldi ve kentin dışına dek bizi yolcu ettiler. Kıyıda diz çöküp dua ettik. ⁶Birbirimizle vedalaştıktan sonra gemiye bindik; onlar da evlerine döndü.

⁷Sur'dan yola çıkıp Ptolemais'e vardık. Kardeşleri selamladıktan sonra, onlarla birlikte bir gün geçirdik. ⁸Ertesi gün oradan ayrılıp Kayseriye'ye geldik. Sevinç Getirici Haber müjdecisi Filippos'un^a evine gidip orada kaldık. Hizmet görücü yedi kişiden biriydi o. ⁹Filippos'un peygamberlik eden erden dört kızı vardı. ¹⁰Burada birçok gün kalmıştık ki, Yahudiye'den Agabos adında bir peygamber ulaştı. ¹¹Bizleri görmeye geldiğinde Pavlos'un kemerini aldı kendi ayaklarını ellerini bağladı ve, "Kutsal Ruh şunları bildiriyor" dedi, "Bu kemerin sahibi olan adamı Yahudiler Yeruşalim'de böylece bağlayıp ulusların ellerine teslim edecekler." ¹²Bu sözleri işitince biz de, oradakiler de Yeruşalim'e çıkmaması için Pavlos'a yalvarıp yakardık.

¹³Bunun üzerine Pavlos, "Ağlayarak, yüreğimin yağını eriterek bu yaptığınız nedir?" dedi. "Ben yalnız bağlanmaya değil, Rab İsa'nın adı için Yeruşalim'de canımı vermeye de hazırım." ¹⁴Kendisini sözlerimize inandıramadık. Bunun üzerine, "Rab'bin isteği olsun" dedik ve sustuk.

¹⁵Bu günlerin sonunda gerekli hazırlığı tümleyip Yeruşalim'e çıktık. ¹⁶Kayseriye'den bazı öğrenciler de bizimle birlikte geldi. Bizi, eski öğrencilerden biri olup yanında konuk edileceğimiz Kıbrıslı Mınason'un evine yönelttiler.

Pavlos Yakup'u Görüyor 21:17-26

¹⁷Yeruşalim'e ulaştığımızda kardeşler bizi sevinçle karşıladı. ¹⁸Ertesi gün Pavlos bizimle birlikte Yakup'a gitti. Kilise İhtiyarları'nın tümü orada hazırды. ¹⁹Pavlos onları selamlayıp Tanrı'nın uluslar arasında onun hizmetini kullanarak yaptığı işleri teker teker anlattı.

²⁰Onlar bunu duyunca Tanrı'ya şükretti. Bu arada Pavlos'a, "Kardeş" dediler. "Yahudiler arasında iman edenlerin kaç bin kişiye vardığını görüyorsun. Bunların tümü ruhsal yasanın ateşli bağlılarıdır. ²¹Sana ilişkin bilgi edinmişler; uluslar arasında yaşayan Yahudiler'in tümüne Musa'nın yasasından uzaklaşmalarını öğretiyormuşsun. Onlara çocuklarını sünnet etmemelerini, törelere kulak asmamalarını söylüyormuşsun.

²²"Bu durumda ne yapmalı? Hiç kuşkusuz geldiğini duyacaklar. ²³Sana söyleyeceğimizi uygula. Aramızda adak adamış dört kişi var. ²⁴Onları al, kendileriyle birlikte göreneksel temizlenmeyi yerine getir, saçlarını tıraş etmeleri için gerekli parayı öde.* Böylece sana ilişkin söylentilerin boş olduğunu, tam tersine senin de ruhsal yasayı uyguladığını herkes bilecek. ²⁵Uluslar arasından iman edenlere

^a bkz. 6:5

gelince, kararımızı kendilerine ilettik. Yalancı tanrılara kesilen sunulardan, kan yemekten, boğazı sıkılarak öldürülmüş hayvanlardan ve rasgele cinsel ilişkidten sakınsınlar.”

²⁶Bundan sonra, ertesi gün Pavlos o adamları yanına aldı, kendisiyle birlikte göreneksel temizlenmeyi uyguladı ve paklanma günlerinin ne zaman dolacağını –her biri için sununun sunulacağı vakti– bildirme düşüncesiyle tapınağa girdi.

Öldürmeyi Amaçlayan Düzen 21:27-30

²⁷Yedi gün dolmak üzereydi ki, Asya’dan gelmiş Yahudiler Pavlos’u tapınakta görünce tüm topluluğu kışkırtarak onu yakaladılar. ²⁸“Ey İsraili arkadaşlar, yardıma koşun” diye bangır bangır bağıyorlardı. “İşte her yerde herkese, halka ruhsal yasaya ve bu Yer’e^a karşı öğreten adamın taa kendisi. Üstelik tapınağa Yunanlılar’ı sokarak bu Kutsal Yer’i de kirletti.” ²⁹Savlarının nedeni, daha önce kentte Efesoslu Trofimos’u onunla birlikte görmüş, Pavlos’un onu tapınağa soktuğunu sanmış olmalarıydı.* ³⁰Tüm kent ayaklandı, halk kaynaştı. Pavlos’u yakaladıkları gibi tapınaktan dışarıya sürüklediler. Tapınağın kapıları hemen kapatıldı.

Romalı Askerler Araya Giriyor 21:31-36

³¹Pavlos’u öldürmeyi tasarlıyorlardı ki, tüm Yeruslaim’in kargaşalık içinde olduğu haberi askeri birliğin komutanına ulaştı. ³²Komutan hemen askerlerle yüzbaşılıarı yanına toplayıp oraya koştu. Topluluk komutanla askerleri görünce, Pavlos’u tartaklamayı durdurdu. ³³Bunun üzerine komutan yaklaşıp onu tutukladı ve çift zincirle bağlanması için buyruk verdi. Onun kim olduğunu ve ne yaptığını soruşturdu. ³⁴Topluluk arasında her kafadan bir ses çıkıyordu. Gürültü yüzünden komutan olayı iyice öğrenemediği için onu kışlaya götürmelerini buyurdu. ³⁵Pavlos merdivenlere vardığında topluluk kaba kuvvete başvurdu; bunun üzerine askerler onu taşımak zorunda kaldı. ³⁶Çünkü kalabalık, “Ortadan kaldır onu!” diye avazı bastırarak onları izlemekteydi.

Pavlos Kendisini Savunuyor 21:37-40; 22:1-5

³⁷Pavlos kışlaya alınmadan önce komutana, “Sana bir şey söyleyebilir miyim?” dedi. O da, “Yunanca bilir misin?” diye sordu. ³⁸“Son günlerde ayaklanmaya önyak olup silahlı teröristlerden dört bin adamı çöle yönelten Mısırlı sen değil misin?”* ³⁹Pavlos, “Ben Tarsuslu bir Yahudi’yim” diye yanıtladı. “Kilikya’nın önemsiz sayılmayan bir kentinin yerlisiyim. Senden rica ediyorum, halka birkaç söz söylemem için bana izin ver lütfen.” ⁴⁰Komutan izin verince, Pavlos merdivenlerde durup halka doğru elini salladı. Derin bir sessizlik çöktü, İbrani diyalektiyle şunları söyledi o:

22 “Kardeşler ve büyükler sizlere yapacağım savunmayı dinleyin.” ²Pavlos’un kendileriyle İbranice konuştuğunu duyunca halk daha da suskunlaştı. Pavlos anlatmaya başladı:

^a bkz. 6:13,14

21:26 Çölde Sayım 6:1-20; I.Korintoslular 9:20

³“Ben Kilikya'nın Tarsus kentinde doğmuş bir Yahudi'yim. Yetişmem ise bu kentte* oldu. Gamaliel'in^a dizi dibinde, ataların yasasına sımsıkı bağlılıkla eğitildim. Bugün burada bulunan hepiniz gibi ben de Tanrı'nın ateşli bir bağlıyım. ⁴Bu Yol'a^b saldırmam onları öldürmeye dek gitti. Erkekleri de kadınları da bağlayıp cezaevine attırdım. ⁵Başrahiple tüm İhtiyarlar Kurulu buna tanıklık edebilir. Kendilerinden Yahudi kardeşlere yazılmış mektuplar almış, Şam'a gidiyordum. Amacım orada bulunanları da bağlı olarak Yeruşalim'e getirip cezaya çarptırmaktı.”

Pavlos İsa'ya Bağlanışını Anlatıyor 22:6-16 (9:1-19; 26:12-18)

⁶“Derken şöyle bir gelişim oldu: Yolda gitmekte ve Şam'a yaklaşmaktaydım ki, öğle vakti ansızın gökten güçlü bir ışık parladı çevremde. ⁷Yere düştüm ve bir sesin bana, ‘Saul, Saul niçin bana saldırıda bulunuyorsun?’ dediğini duydum. ⁸Sordum: ‘Sen kimsin, ya Rab?’ O bana, ‘Ben senin saldırıdığın Nasıralı İsa'yım’ diye yanıt verdi. ⁹Yanımdakiler ışığı gördülerse de benimle konuşanın sesini duymadılar.* ¹⁰‘Ne yapayım, ya Rab?’ dedim. Rab bana, ‘Ayağa kalk, Şam'a git’ dedi. ‘Orada yapman için saptanmış bulunan her şey sana bildirilecektir.’ ¹¹O ışığın görkeminden gözlerim görmez oldu. Yol arkadaşlarımca elimden tutularak yöneltildim; böylece Şam'a vardım.

¹²“Şam'da yaşayan tüm Yahudiler'ce hakkında iyi tanıklık edilen, ruhsal yasa uyarınca tanrısayar bir adam vardı. Adı Hananya olan bu insan ¹³geldi; ayakta durarak bana, ‘Saul kardeş’ dedi. ‘Gözlerin yeniden görsün.’ O anda görüşüme kavuştum ve kendisini gördüm. ¹⁴Bana şunları söyledi: ‘Atalarımızın Tanrısı seni kendi isteğini tanımaya, Hak Olan'ı görmeye ve kendi ağzının sesini duymaya atadı. ¹⁵Çünkü sen gördüğün ve duyduğun konular üzerinde tüm insanlara O'nun için tanıklık edeceksin. ¹⁶Şimdi niçin duraksıyorsun? Kalk, vaftiz ol. O'nun adını seslenerek günahlarından arın.’”

Pavlos Uluslara Gönderiliyor 22:17-21

¹⁷“Yeruşalim'e dönüp tapınakta dua ediyordum ki, dalınca geldim, ¹⁸Rab'bi gördüm. Bana, ‘Çabuk davran, vakit geçirmeden Yeruşalim'den git’ dedi. ‘Çünkü bana ilişkin tanıklığını olumlu karşılamayacaklar.’ ¹⁹Ben, ‘Ya Rab’ dedim. ‘Her sinagogta sana inananları cezaevine kapatıp döven kişinin ben olduğumu biliyorlar. ²⁰Senin için tanıklıkta bulunan Stefanos'un kanı akıtılırken, ben orada durmuş yapıları onaylıyor ve onun canına kıyanların giysilerini gözetiyordum.’ ²¹Rab, ‘Git’ dedi. ‘Çünkü seni uzaklardaki uluslara göndereceğim.’”*

Pavlos Romalı Komutanla Karşılaşıyor 22:22-30

²²Bu sözü söyleyinceye dek Pavlos'u dinlediler. Ansızın seslerini yükselterek, “Böyle bir insanı yeryüzünden kaldır” diye bağırdılar. “Yaşamak yaraşmaz ona.” ²³Onlar bağırmakta, giysilerini çıkarıp fırlatmakta ve havaya toz savurmaktayken, ²⁴komutan Pavlos'un kışlaya getirilmesi için buyruk verdi. Halkın neden kendisine karşı böylesi bağırıp çağırıldığını öğrenmek için Pavlos'un kamçılanarak sorguya çekilmesini buyurdu. ²⁵Kendisini sıyrıla bağladıklarında Pavlos orada duran

^a Yeruşalim'de, o dönemin önemli bir tanrıbilim bilgini.

^b Yol'a ilişkin bkz. 9:2; 19:9

yüzbaşıya, “Roma uyruklu bir yurttaşı –hem de suçlu çıkarılmamış bir insanı– kamçıyla dövmek sizce yasaya uygun mudur?” diye sordu. ²⁶Yüzbaşı bu sözü duyunca komutana giderek, “Ne yapıyorsun sen?” dedi. “Bu adam Romalı bir yurttaş!” ²⁷Komutan Pavlos’un yanına gelip, “Söyle bana, Romalı mısın sen?” dedi. Pavlos, “Evet” diye yanıt verdi. ²⁸Komutan, “Ben bu yurttaşlığı çok para karşılığında elde ettim” dedi. Pavlos, “Bense yurttaş olarak doğdum”^{*} diye yanıtladı.

²⁹Pavlos’u sorguya çekmeye hazırlananlar hemen onu bıraktı. Onun Romalı bir yurttaş olduğunu kavrayan komutan da korkuya düştü. Çünkü onu bağlamıştı.

³⁰Ertesi gün, Yahudiler’in Pavlos’u niçin suçladığını iyice öğrenmeyi tasarlayarak onu serbest bıraktı. Başrahiplerle tüm Kurul’un toplanmasını buyurdu ve komutan Pavlos’u aşığıya getirip karşılarına dikti.

Yahudiler’in Kurulu Önünde 23:1-11

23 Pavlos gözlerini Kurul’a dikerek, “Kardeşler” dedi. “Ben bugüne dek su götürmez vicdan doğruluğuyla Tanrı’ya bağımlı yaşadım.” ²Başrahip Hananya yanında duranlara onun ağızına sille indirmelerini buyurdu. ³Bunun üzerine Pavlos ona, “Tanrı sana vuracak, ey badanalı duvar!”^{*} dedi. “Hem oturmuş ruhsal yasaya göre beni yargılıyorsun, hem de yasaya ters olarak bana sille indirmelerini buyuruyorsun.”^{*} ⁴Orada duranlar, “Sen Tanrı’nın başrahibini mi yeriyorsun?” dediler. ⁵Pavlos, “Kardeşler, ben onun başrahip olduğunu bilmiyordum” dedi. “Çünkü, ‘Halkımın başkanı hakkında kötü söylemeyeceksin’ diye yazılıdır.”

⁶Pavlos bir kesimin Sadukiler’den^a, öbür kesiminse Ferisiler’den^b oluştuğunu anlayınca, Kurul’da sesini yükselterek, “Kardeşler!” dedi. “Ben Ferisi’yim, bir Ferisi oğluyum. Ölülerin dirileceğini umduğum için yargılanıyorum.” ⁷Pavlos bunu söyleyince, Ferisiler’le Sadukiler arasında bir sürtüşme koptu ve topluluk ikiye bölündü. ⁸Çünkü Sadukiler ne ölülerin dirilmesi, ne melek, ne de ruh diye bir şey var derler. Oysa Ferisiler bunlara açıkça tanıklıkta bulunur. ⁹Bunun üzerine büyük bir gürültü koptu. Ferisiler kesiminden bazı dinsel yorumcular^c ayağa fırlayıp çekişmeye koyuldu, “Biz bu adamda hiçbir kötülük bulmuyoruz” dediler. “Belki de gerçekten bir ruh ya da melek konuşmuş olamaz mı onunla?”

¹⁰Sürtüşme dal budak salınca komutan Pavlos’u parçalamalarından korktu; askerlere aşığı inmeleri ve Pavlos’u zorla topluluğun arasından alıp kışlaya götürmeleri için buyruk verdi.

¹¹Ertesi gece Rab, Pavlos’un yanında durup, “Yüreklen!” dedi. “Yeruşalim’de benim için nasıl tanıklık ettinse, Roma’da da tanıklık etmen gerekiyor.”

Ant İçen Bağnazlar 23:12-21

¹²Gün ağarınca Yahudiler sözbirliği edip ant içti. Pavlos’u öldürünceye dek hiçbir şey yiyip içmemeyi kararlaştırdılar. ¹³Antlaşmaya katılanların sayısı kırkı aşkındı. ¹⁴Bunlar başrahiplerle İhtiyarlar’a^d gelip, “Biz Pavlos’u öldürünceye dek ağızımıza hiçbir şey koymamaya ant içerek kendimizi bağladık” dediler. ¹⁵“Onun için şimdi siz Kurul’la birleşip daha kesin bilgi toplamak içinmiş gibi davranarak, Pavlos’u

---

23:5 Mısır’dan Çıkış 22:28

^a **Sadukiler** açıklaması için bkz. Matta 3:7

^b **Ferisiler** açıklaması için bkz. Matta 3:7

^c **Dinsel Yorumcular** açıklaması için bkz. Matta 2:4

^d **İhtiyarlar** açıklaması için bkz. Habercilerin İşleri 11:30

önünüze getirmesini komutandan isteyin. Kendisi daha buraya yaklaşmadan biz onu öldürmeye hazırız.”

¹⁶Ama Pavlos’un kız kardeşinin oğlu onların pusu kurduğunu duydu. Varıp kışlaya girdi ve Pavlos’a bilgi ilettili. ¹⁷Pavlos yüzbaşılardan birini çağırarak, “Bu genci komutana götür” dedi. “Ona söyleyecek bir sözü var.” ¹⁸Yüzbaşı genci komutana götürdü ve şöyle dedi: “Tutuklu Pavlos beni çağırıldı, bu genci sana getirmemi diledi. Sana bir diyeceği varmış.” ¹⁹Komutan onu elinden tutup bir kenara çekti, “Bana diyeceğin nedir?” diye sordu.

²⁰Genç yanıtladı: “Yahudiler anlaştı; Pavlos’a ilişkin güya daha kesin soruşturma yapılsın diyerek yarın onu Kurul önüne çıkarmanı senden isteyecekler. ²¹Onların isteğine kulak asma. Çünkü kırk kişiyi aşkın adam ona karşı pusuya yatmış bekliyor. Bunlar onu öldürünceye dek hiçbir şey yiyip içmemeye ant içmişler. Şu anda hazırlar, senin onayını bekliyorlar.”

Askerlerin Yönetiminde 23:22-30

²²Komutan genci salıverdi. Kendisine, “Bunları bana açıkladığını hiç kimseye bildirme” diye buyruk verdi. ²³Sonra yüzbaşılardan ikisini çağırıp, “Gece saat dokuzda Kayseriye’ye gidecek iki yüz asker sağlayın” dedi. “Ayrıca yetmiş atlı ile iki yüz de kargılı hazırlayın. ²⁴Bunun yanı sıra binek hayvanları düzenleyin. Pavlos’u bindirip güvenlik içinde vali Feliks’e götürsünler.” ²⁵Komutan şöyle bir de mektup yazdı:

²⁶“Klavdius Lisias’tan saygıdeğer vali Feliks’e selam! ²⁷Bu adamı Yahudiler yakalamış, öldürmek üzereydiler. Askerlerimle üzerlerine yürüyüp onu ellerinden kurtardım. Çünkü onun Romalı bir yurttaş olduğunu öğrendim. ²⁸Kendisini suçlamalarının nedenini anlamaya çalışarak onu Yahudiler’in Kurulu’na çıkardım. ²⁹Onun kendi yasalarına ilişkin sorunlardan ötürü suçlu gösterildiğini, ama ölümü ya da tutuklanmayı gerektirecek hiçbir suçu olmadığını gördüm. ³⁰Adama karşı bir düzen tasarlandığını haber alınca da onu hemen sana gönderdim. Onu suçlu çıkaranlara da suçlamalarını sana bildirsınler diye buyruk verdim.”

Romalı Valinin Önünde 23:31-35

³¹Askerler kendilerine verilen buyruğa uyarak Pavlos’u aldılar, geceleyin Antipatris’e getirdiler. ³²Ertesi gün onunla gidecek olan atlıları bırakıp kışlarına döndüler. ³³Atlılar Kayseriye’ye ulaşınca mektubu valiye sundular ve Pavlos’u onun önüne çıkardılar. ³⁴Vali mektubu okuyup Pavlos’a hangi yönetim bölgesine bağlı olduğunu sordu. Kilikya’dan olduğunu öğrenince, ³⁵“Suçlayıcıların geldiği zaman seni dinleyeceğim” dedi. Pavlos Herodes’in sarayında tutuklansın diye buyruk çıkardı.

Pavlos Valinin Önünde Suçlanıyor 24:1-8

24 Beş gün sonra başrahip Hananya, İhtiyarlar’dan bazıları ve Tertullus adlı tımtırlıklı sözde uz biriyle Kayseriye’ye indi. Bunlar Pavlos’a karşı davalarını valiye açıkladılar. ²Pavlos’un çağırılması üzerine, Tertullus şu sözlerle onu suçlamaya koyuldu:

“Saygıdeğer Feliks! Senin aracılığınla sürekli barışa kavuştuk. Sayende bu ulus kalkınmaktadır. ³Bunları her zaman ve her yerde şükranla karşılıyoruz. ⁴Seni uzun boylu oyalamak istemem. Ancak bizleri iyi yürekliliğine yaraşır bir biçimde

kısaca dinlemeni dilerim. ⁵Bu adamın püsküllü bela^a olduğunu gördük. Yeryüzünün her yanında tüm Yahudiler arasında ayaklanma kışkırtıcısı. Nasıralılar partisinin* elebaşısı. ⁶Tapınağı bile bayağılaştırmak istedi. Ama biz kendisini tutukladık. ^{7b} ⁸Onu sorguya çekersen, kendisini suçladığımız sorunların tümünü ondan öğrenebilirsin.”

Pavlos'un Savunması 24:9-21

⁹Yahudiler de suçlamalara katılarak bunların doğru olduğunu savundular.

¹⁰Söz söylesin diye vali kendisine işaret verince Pavlos konuştu:

“Senin yıllardır bu ulusu yönettiğini bildiğim için, savunmamı sevinçle yapıyorum. ¹¹Tapınmak için Yeruşalim'e varışımдан bu yana on iki günlük bir sürenin bile geçmediğini kendin öğrenebilirsin. ¹²Beni ne tapınakta herhangi bir kimseyle tartışırken, ne de sinagoglarda ya da kentte topluluğu ayaklandırırken gördüler. ¹³Kaldı ki, beni suçladıkları sorunlara ilişkin sana kanıt da sunamazlar. ¹⁴Açıkça tanıklıkta bulunuyorum sana; kendilerinin 'Parti' diye nitelendirdiği Yol'a göre, atalarımızın Tanrı'sına ruhsal hizmet sunmaktayım ben. Ruhsal yasada ve peygamberlerde yazılı her söze inanıyorum. ¹⁵Onların da benimsediği Tanrı'ya, doğruların ve eğrilerin dirilmesi gerçekleşeceğine umut besliyorum. ¹⁶İşte bunun için Tanrı'ya ve insanlara karşı her zaman tertemiz bir vicdan taşımayı amaçlıyorum.

¹⁷“Aradan yıllar geçtikten sonra, ulusuma yardım getirmeye ve sunular sunmaya geldim. ¹⁸Beni tapınakta işte bu uğraşlarla, göreneksel temizlenmemle ilgili görevlerimi yaparken buldular. Yanımda ne bir topluluk vardı, ne de herhangi bir gürültü çıkarılmıştı. ¹⁹Asya bölgesinden bazı Yahudiler belirinceye dek durum buydu. Gerçekte onların burada, senin önünde durup bana karşı ne gibi bir suçlamaları olduğunu bildirmeleri gerekirdi. ²⁰Yoksa Kurul'un önünde durmakta olduğum şu anda bu insanların bende ne tür yolsuzluk bulduklarını açıklamaları gerekir. ²¹Olsa olsa ortalarında dikilirken, 'Bugün tarafınızdan ölümlerin dirilmesiyle ilgili konuda yargılanıyorum' diye bağırııştım.”

Vali Feliks'in Kurnazlığı 24:22-27

²²Yol'a ilişkin oldukça geniş bilgisi bulunan Feliks oturumu erteledi. “Davanızla ilgili kararımı komutan Lisias Kayseriye'ye inince vereceğim” dedi. ²³Ardından yüzbaşıya Pavlos'un tutukluluğunu sürdürmeleri, öte yandan onu belirli oranda rahat bırakmaları, yardımına gelen arkadaşlarından hiçbirine engel olmamaları için buyruk verdi.

²⁴Aradan birkaç gün geçince Feliks Yahudi olan karısı Drusilla ile geldi. Pavlos'u çağırtdı, ondan Mesih İsa'ya iman etmenin ne demek olduğunu dinledi. ²⁵Ne var ki, Pavlos doğruluktan, tutkulara üstün çıkmaktan ve gelecek yargıdan söz edince, Feliks ürktü. “Şimdilik git” dedi. “Vaktim olunca seni yeniden buraya getireceğim.”

²⁶Bir yandan da Pavlos'un kendisine rüşvet vereceğini umuyor, bu nedenle de onu sık sık yanına çağırarak kendisiyle görüşüyordu. ²⁷İki yıl dolunca, Feliks'in yerini Porkius Festus aldı. Yahudiler'e hoş görünmek isteyen Feliks, Pavlos'u cezaevinde bıraktı.

^a Yunanca **loimos**, anlamı: Mikrop, haşarat.

^b [6-8] “Kendi yasamız uyarınca onu yargılayacaktık. **7** Ama komutan Lisias geldi, zorla onu bizim elimizden aldı. **8** Onu suçlayanların sana gelmeleri için buyruk verdi.”

Yeni Valinin Tuttuğu Yol 25:1-12

25 Yönetim bölgesine varmasından üç gün sonra, Festus Kayseriye'den Yeruşalim'e çıktı. ²Başrahiplerle ileri gelen Yahudiler Pavlos'a karşı davalarını kendisine açıkladılar ve ondan dilekte bulundular. ³Pavlos'u Yeruşalim'e göndermesi için onun yardımını dilediler. Amaçları yolda pusuya yatıp onu öldürmekti. ⁴Festus Pavlos'un Kayseriye'de tutuklu bulunduğunu, kendisinin de yakında oraya gideceğini bildirdi. ⁵"Onun için, aranızdan yetkili kişiler benimle birlikte insin, bu adamın herhangi bir yolsuzluğu varsa onu suçlasınlar" dedi.

⁶Onların arasında çok çok sekiz-on gün geçirdikten sonra Kayseriye'ye indi. Ertesi gün yargı kürsüsüne oturup Pavlos'un getirilmesi için buyruk verdi. ⁷Pavlos gelince, Yeruşalim'den inen Yahudiler çevresini kuşattı. Kendisine karşı bir sürü ağır suçlamada bulundular, ama bunlara ilişkin hiçbir kanıt gösteremediler. ⁸Pavlos Yahudiler'in yasasına, tapınağa ve Kayser'e karşı hiçbir suç işlemediğini söyleyerek kendisini savundu.

⁹Ama Festus Yahudiler'e hoş görünmek istediğinden Pavlos'a, "Yeruşalim'e çıkıp orada bu suçlamalara karşı benim önümde yargılanmak ister misin?" diye sordu. ¹⁰Pavlos, "Ben Kayser'in yargı kürsüsü önünde duruyorum ve bu yerde yargılanmam gerekir" dedi. "Senin de çok iyi bildiğin gibi, Yahudiler'e hiçbir haksızlıkta bulunmadım. ¹¹Eğer yolsuzluk ya da ölümü gerektirecek herhangi bir iş yapmışsam, ölümden kaçmıyorum. Ama bu insanlar beni boş yere suçluyorlarsa, hiç kimse beni onların eline teslim edemez. Kayser'e başvuruyorum." ¹²Ardından Festus danışmanlarla görüştü ve karara vardı: "Kayser'e başvurdu, Kayser'e gideceksin."

Durum Kral'a Yansıtılıyor 25:13-27

¹³Birkaç gün sonra Kral Agrippa'yla Berniki^a Festus'a saygılarını sunmak için Kayseriye'ye geldiler. ¹⁴Epey bir süre orada kaldılar. Festus Pavlos'la ilgili davayı Kral'a açıkladı. "Feliks'in tutuklu bıraktığı bir adam var" dedi. ¹⁵"Ben Yeruşalim'deyken Yahudiler'in başrahipleriyle İhtiyarları ona karşı davalarını açıklayarak kendisinin cezaya çarptırılmasını istediler. ¹⁶Onlara, 'Suçlanan kişi suçlayanlarla yüzleştirilmeden ve yüklenen suç konusunda kendisine savunma fırsatı verilmeden bir insanı başkalarının eline teslim etmek Romalılar'ın geleneğine uymaz' dedim. ¹⁷Benimle birlikte Kayseriye'ye geldiklerinde de vakit geçirmeden ertesi gün yargı kürsüsüne oturup adamın getirilmesi için buyruk verdim. ¹⁸Suçlayanlar ayağa kalkınca, onu aklıma gelen kötülüklerden hiçbirisiyle suçlamadılar. ¹⁹Onunla kendi inançları sorununda çekişmeleri vardı. Bir de kendisine karşı, ölmüş İsa'yla ilgili bir konu vardı ortada: Pavlos onun yaşadığını savunuyordu.

²⁰"Bu sorunlar önünde şaşırıp kaldığımdan, Pavlos'a Yeruşalim'e gidip orada bu suçlamalara karşı yargılanmayı isteyip istemediğini sordum. ²¹Ama Pavlos, Avgustus'un^b kararını beklemek üzere tutuklu kalmayı dileyince, onu Kayser'e gönderinceye dek tutuklu kalmasını buyurdum."

²²Agrippa Festus'a, "Bu adamı bir de kendim dinlemek isterim" dedi. Festus, "Yarın onu dinlersin" diye yanıt verdi.

²³Ertesi gün Agrippa'yla Berniki göz kamaştırıcı süsler içinde gelip komutanlarla ve kentin ileri gelenleriyle birlikte duruşma binasına girdiler. Festus'un çağrısıyla Pavlos getirildi. ²⁴Festus, "Kral Agrippa ve aramızda bulunan herkes!" dedi.

^a Agrippa'nın karısı.

^b Roma İmparatoru.

“Yeruşalim’de ve burada tüm Yahudi topluluğunun kendisine karşı dilekte buldukları kişiyi önünüzde görüyorsunuz. Ona ilişkin, ‘Bundan böyle yaşaması doğru değildir’ diye bağırırlar. ²⁵Ama ben onun ölümü gerektirecek hiçbir suç işlemediği sonucuna vardım. Kendisi Avgustus’a başvurunca da onu göndermeye karar verdim. ²⁶İmparatoruma onun için yazabileceğim kesin bir şey yok. Bu nedenle kendisini size, özellikle de sana getirdim, ey kral Agrippa! Öyle ki, onu sorguya çektikten sonra yazabileceğim bir şey bulunsun. ²⁷Çünkü neyle suçlandığını açıklamadan bir tutukluyu göndermek, olamayacak bir iş gibi görünüyor bana.”

Pavlos Kendisini Savunuyor 26:1-11

26 Agrippa, Pavlos’a, “Kendin için konuşmakta serbestsin” dedi. Bunun üzerine Pavlos elini kaldırarak savunmasına başladı:

²“Yahudiler’in beni suçladıkları konuların tümüne karşı bugün senin önünde savunmamı yapabileceğim için kendimi mutlu sayıyorum, Kral Agrippa. ³Sen ki tüm Yahudi törelerini ve konularını bilen bir insansın. Bunun için beni katlanışla dinlemeni dilerim.

⁴“Gençliğimden bu yana ulusum arasında ve Yeruşalim’de geçen yaşamımı Yahudiler’in tümü bilir. ⁵Tanıklıkta bulunmak isterlerse, öteden beri bilirler ki kendi inancımızın en koyu partisine yaraşır biçimde, bir Ferisi olarak yaşadım. ⁶Şimdi Tanrı’nın atalarımıza verdiği vaade umut bağladığım için yargılanmak üzere burada bulunuyorum. ⁷On iki kolumuzun^a gece gündüz içtenlikle tapınarak erişmeyi umduğu vaatir bu. Bu umuda bağlılığımdan ötürü Yahudiler’in suçlamasıyla karşı karşıyayım, ey Kral! ⁸Tanrı’nın ölüleri diriltmesi sizlerce niçin olmayacak bir iş sayılıyor?

⁹“Ben kendim de Nasıralı İsa’nın adına karşı her tür direniş eyleminde bulunmam gerektiğini düşünmüştüm. ¹⁰Nitekim Yeruşalim’de tam bunu yaptım: Başrahiplerden almış olduğum yetkiyle, kutsal yaşamlılardan^b birçoğunu cezaevine kapattım. Üstelik onların öldürülmesi gerekince oyumu da kullandım.* ¹¹Bütün sinagoglarda onları birçok kez cezaya çarptırdım; üstelik kendilerini sövmeye^c zorladım. Öfkeden öylesine deliye dönmüştüm ki, saldırımı dış kentlere dek uzattım.”

Pavlos İsa’ya Bağlanışını Anlatıyor 26:12-18

(9:1-19; 22:6-16)

¹²“Bu amaçla başrahiplerden aldığım yetki ve görevle Şam’a gidiyordum ki, ¹³ey Kral, öğleyin yolda güneşten daha parlak bir ışığın gökten benim ve benimle birlikte gidenlerin çevresini sardığını gördüm.* ¹⁴Hepimiz yere düştük. Bir sesin bana İbranice’de şöyle dediğini duydum: ‘Saul, Saul, niçin bana saldırıda bulunuyorsun? Üvendiye tepmek* senin için çetin iştir.’ ¹⁵Ben, ‘Sen kimsin ya Rab?’ dedim. Rab, ‘Ben senin saldırdığın İsa’yım’ diye yanıt verdi. ¹⁶Ama doğrul ve ayağa kalk; çünkü sana bunun için gözüktüm. Bende gördüğün ve sana gözükeceğim olgularda hizmet sunmaya ve tanıklığımı duyurmaya atadım seni. ¹⁷Kendilerine gönderdiğim halk^d ve uluslar elinden seni kurtaracağım. ¹⁸Onların gözlerini açasın, onları karanlıktan ışığa

^a Yakup’tan gelen on iki İsrail kolu.

^b Yaşam kutsallığı aşamasına gelen Mesih inanlıları.

^c Zorla, “İsa lanetlensin” dedirtmek. (bkz. I.Korintoslular 12:3).

^d Halk sözünün açıklaması için bkz. 3:23

26:16 Hezekiel 2:1,3 **26:17** Yeremya 1:7,8; I.Tarihler 16:35 **26:18** Yasanın Tekrarı 33:3; Yeşaya 35:5; 42:7,16; 61:1

ve şeytanın egemenliğinden Tanrı'ya döndüresin diye gönderiyorum seni. Öyle ki, günahların bağışlanmasına kavuşsunlar ve bana iman ederek kutsal kılınanlar arasında yer alsınlar.”

Pavlos'un Yahudiler'e ve Uluslara Tanıklığı 26:19-23

¹⁹“İşte bunun içindir ki, ey kral Agrippa, göksel görmeye karşı söz dinlemezlikte bulunmadım. ²⁰Ama ilkin Şam'da, sonra Yeruşalim'de, tüm Yahudiye ülkesinde ve uluslar arasında günahattan dönüp Tanrı'ya yönelmeleri, günahattan dönmüş yaşama yaraşır işler uygulamaları gerektiğini bildirdim.

²¹“Bu yüzden Yahudiler beni tapınakta tutuklayıp öldürmek istedi. ²²Ama Tanrı'dan sağlanan yardımla bugüne dek gerek alt gerek üst tabakadan bireylere tanıklıkta bulundum. Peygamberlerle Musa'nın olacağını bildirdikleri olaylar dışında hiçbir şey söylemiyorum. ²³Mesih'in işkence çekmesi gerektiğini, ölümlerden dirilen ilk kişi olarak halka ve uluslara ışık bildirisini yayacağını söylüyorum.”

Pavlos Agrippa'yı İsa'ya Çağırıyor 26:24-29

²⁴Pavlos bu yolda savunmasını sürdürürken, Festus yüksek sesle onun sözünü kesti: “Çıldırıyor Pavlos. Yüksek bilgi senin aklını yerinden oynatmış.”

²⁵Pavlos, “Aklımı oynatmadım saygıdeğer Festus” dedi. “Tam tersine, gerçeğe ve sağduyuya dayanan sözler bildiriyorum. ²⁶Önünde hiç çekinmeden konuştuğum Kral da bunları çok iyi bilir. Çünkü bunlardan hiçbiri onun gözünden kaçmış değildir. Kanım budur; çünkü bu iş bir kuytuda olmuş değil. ²⁷Peygamberlere inanır mısın, Kral Agrippa? İnanışını biliyorum.”

²⁸Agrippa Pavlos'a, “Beni kısa sürede Mesih inanlısı^a yapacağını sanıyorsun” dedi. ²⁹Pavlos yanıtladı: “Tanrı'dan dilerim, kısa ya da uzun süre içinde yalnız sen değil, bugün beni dinleyenlerin tümü şu bağları taşıma dışında benim durumumda bulunsaydınız.”

Pavlos Suçsuzdur 26:30-32

³⁰Kral, vali, Berniki ve onlarla birlikte oturan herkes ayağa kalktı. ³¹Oradan çekilip sorunu tartıştılar. “Bu adam ölümü ya da cezaevine kapatılmayı gerektirecek hiçbir suç işlemiş değildir” dediler. ³²Agrippa Festus'a, “Bu adam Kayser'e başvurmamış olsaydı, özgür bırakılabilirdi” dedi.

Roma'ya Doğru 27:1-9

27 İtalya'ya yelken açmamız^b kararlaştırılınca, Pavlos'la başka bazı tutukluları Avgustus birliğinden Yulius adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. ²Asya kıyılarına uğrayacak olan, Edremit limanına bağlı bir gemiye binip açıldık. Selanik'ten Makedonyalı Aristarhos bizimle birlikteydi. ³Ertesi gün Sayda'ya uğradık. Yulius Pavlos'a insanca davranarak gidip arkadaşlarını görmesine ve sağlayacakları konukseverlikten yararlanmasına izin verdi. ⁴Oradan açılıp Kıbrıs'ın rüzgâr altı

^a Hristiyan.

^b Yazar Luka Pavlos'la birlikte yola çıkıyor. (bkz. 16:10; 20:5).

yanını^a aştık; çünkü rüzgâr bize karşı esiyordu. ⁵Kilikya ve Pamfilya açıklarından geçerek Likya'nın Mira limanına ulaştık.

⁶Yüzbaşı burada İtalya'ya giden, İskenderiye'ye bağlı bir gemi bulunca bizleri buna bindirdi. ⁷Günlerce ağır ağır yol alarak, güçlük içinde Knidos açıklarına vardık. Ancak rüzgâr kıyıya yanaşmamızı önledi. Girit'in rüzgâr altı yanından Salmone karşısından geçtik. ⁸Bu kıyı boyunca güçlkle yol aldıktan sonra İyi Limanlar denen bir yere vardık. Lasea kenti oraya yakındı. ⁹Çok vakit yitirmiştik. Güz orucunun* geçmiş olması nedeniyle ve bu dönemde gemi yolculuğu tehlikeli olduğundan, Pavlos onlara öğütledi.

Azgın Fırtına Ortasında 27:10-26

¹⁰“Arkadaşlar” dedi. “Görüyorum ki yolculuk hem yıkıma, hem de ağır zarara yol açacak; yalnız gemiyle yükü için değil, canlarımız için de.” ¹¹Ne var ki yüzbaşı, Pavlos'un dediklerinden çok, kaptanla gemi sahibinin önerisini dinledi. ¹²Liman kışı geçirmeye elverişli olmadığından, çoğunluk buradan açılmak istiyordu. Girit'in Feniks limanına ulaşip kışı orada geçirmeyi umuyorlardı. Güneybatıya ve kuzeybatıya dönük bir yerdir burası.

¹³Güney rüzgârı esince, amaçlarının gerçekleştiğini sanarak, demir alıp Girit kıyısı boyunca yol yapmaya koyuldular. ¹⁴Ama çok geçmeden karadan esen kuzeydoğu kasırgası bastırdı. ¹⁵Gemi dalgalara kapılıp rüzgâra karşı boğuşmanın olanaksızlığı anlaşılınca, kendimizi sürüklenmeye bıraktık. ¹⁶Klavda adlı küçük bir adanın rüzgâr altı yanını aşarken geminin filikasına güçlkle sarılabildik. ¹⁷Filikayı yukarı çekerek tüm gemiyi alttan güçlendirmesi için halatlar bağladılar. Sirtis'e* çarpmaktan korkarak yelken takımlarını indirdiler; böylece sürüklenip gittiler.

¹⁸Korkunç fırtına üzerimize saldırıyordu. Ertesi gün gemideki yükü denize boşaltmaya başladılar. ¹⁹Üçüncü gün de kendi elleriyle geminin takımlarını attılar. ²⁰Günlerce ne güneşi, ne de yıldızları gördüler. Fırtına tüm hızıyla direnişi sürdürdü. Sonunda bizim için kurtulma umudu tümünden yitirildi.

²¹Uzun süre ağızlarına hiçbir şey koymamışlardı. Bunun üzerine Pavlos ortalarında durup, “Arkadaşlar” dedi. “Beni dinlemeliydiniz; bu yıkımı, bu zararı başınıza getirmemek için Girit'ten açılmamalısınız. ²²Ama şu anda yürekli olmanızı öğütlerim. İcinizden hiçbirinin canına bir zarar gelmeyecek; yalnız gemi kaybolacak. ²³Çünkü bu gece, bağlı olduğum ve kendisine ruhsal hizmet sunduğum Tanrı'nın bir meleği yanımda durup, ²⁴‘Korkma Pavlos’ dedi. ‘Senin Kayser'in karşısında durman gerekiyor. İşte onun için Tanrı seninle gemi yolculuğunda bulunanların tümünü sana bağışladı.’ ²⁵Bu nedenle yüreklenin arkadaşlar. Çünkü benim Tanrı'ya imanım vardır; her şey bana bildirdiği gibi olacaktır. ²⁶Ancak bir adaya bindirmemiz gerekiyor.”

Kara Görünüyor 27:27-32

²⁷Adriyatik Denizi'nde sürüklenmemizin on dördüncü gecesini, gece yarısı sularında, gemiciler bir karaya yaklaştıklarını anladılar. ²⁸Denizin derinliğini ölçtüler ve yirmi kulaç^b olduğunu gördüler. Biraz daha ilerledikten sonra yeniden denizin derinliğini ölçtüler; on beş kulaç olduğunu gördüler. ²⁹Kayalıklara bindirmekten korkuyorduk. Bu nedenle kıçtan dört demir attılar ve günün doğması için dua ettiler. ³⁰Gemiden ayrılmak amacıyla filikayı denize indiren gemiciler, baş taraftan demir

^a Güneyini.

^b Bir kulaç: 1.78 metre.

atacak gibi davrandılar. ³¹Pavlos yüzbaşıya ve askerlere, “Bu adamlar gemide kalmazsa siz kurtulamazsınız” dedi. ³²Bunun üzerine askerler filikanın iplerini kesip onu salıverdiler.

Kurtuluş Kesinleşiyor 27:33-44

³³Günün doğuşundan önce Pavlos herkese yemek yemelerini öğütledi. “Bugün on dördüncü gündür” dedi, “Ağzınıza bir lokma ekmek koymadan, sinirleriniz gergin, bekliyorsunuz. Tümünden besinsiz kaldınız. ³⁴Bu nedenle yemek yemenizi öğütlerim. Çünkü kurtuluşunuz için gereklidir bu. Hiç kimsenin başından bir tek kıl yitirilmeyecektir.”

³⁵Pavlos bunları söyledikten sonra ekmek aldı; herkesin önünde Tanrı'ya şükran sunmanın ardından parçalayarak böldü ve yemeye başladı. ³⁶Hepsi de yüreklendi ve yemeye katıldı. ³⁷Bizler –gemideki canların toplamı– iki yüz yetmiş altı kişiydik. ³⁸Gönüllerinin özlediği kapsamda yemek yedikten sonra buğdayı denize boşaltıp gemiyi hafiflettiler.

³⁹Gün doğunca karayı tanıyamadılar. Kumsallı bir koy gördüler; gemiyi oraya yanaştırıp yanaştıramayacaklarını düşünüyorlardı. ⁴⁰Demirleri toplayıp denize salıverdiler. Bu arada dümenlerin bağlarını gevşettiler; gabya yelkenini rüzgâra açıp kumsala doğrulttular. ⁴¹Ama gemi karşıt akımlı* bir yere düştü ve baştan kara ettiler. Geminin baş tarafı saplanıp kımıldanmaz oldu, kıç ise dalgaların gücünden parçalanmaya başladı.

⁴²Hiçbiri yüzerek kaçamasın diye, askerlerin amacı tutukluları öldürmekti. ⁴³Öte yandan Pavlos'u kurtarmak isteyen yüzbaşı onların bu amacına engel oldu. İlk yüzebilenlerin gemiden atlayıp karaya çıkmaları için buyruk verdi. ⁴⁴Geriye kalanlara gelince kiminin bir tahta parçasına, kimisinin de geminin başka bir parçasına sarılmasını önerdi. Böylece herkes sağ salim karaya çıktı.

Pavlos'un İmanı Kanıtlanıyor 28:1-6

28 Kurtulduktan sonra, adanın Malta olduğunu öğrendik. ²Yerliler bize görülmemiş insanlık gösterdi. Ateş yaktılar, hepimizi ağırladılar. Çünkü yağmur yağıyordu, hava da soğuktu. ³Pavlos bir deste çalı çırpı toplayıp ateşe attı. Sıcaktan kaçan bir engerek yılanı onun eline sarıldı. ⁴Pavlos'un elinden zehirli yılanın sarkıldığını gören yerliler birbirlerine, “Kuşku yok, bu adam bir katil!” dediler. “Denizden kurtulmasına karşın Hak onun yaşamasına izin vermedi.” ⁵Ama Pavlos zehirli yılanı ateşe attı ve başına hiçbir kötülük gelmedi. ⁶Yerliler Pavlos'un şişmesini ya da bir anda düşüp ölmesini beklediler. Ne var ki, uzun süre bekledikten sonra ona hiçbir şey olmadığını görünce, düşüncelerini değiştirip onun bir tanrı olduğunu zannettiler.

Pavlos Hastaları Sağaltıyor 28:7-10

⁷Bu yörede ada başkanının çiftlikleri vardı. Adı Publius olan bu adam bizleri kabul etti ve üç gün süreyle konukseverlik göstererek ağırladı. ⁸Publius'un babası yüksek ateşten yanıyordu. Dizanteriye tutulmuş, yatağa düşmüştü. Pavlos onu görmeye gitti. Sağlığı için dua yükseltti, ellerini üstüne koyarak onu iyi etti. ⁹Bundan sonra adadaki başka hastalar da Pavlos'a gelip sağlığa kavuştu. ¹⁰Bu insanlar bizlere

armağanlar sunarak saygı gösterdi, denize açıldığımızda da tüm gereksinimlerimizi karşıladılar.

Pavlos Roma'ya Ulaşıyor 28:11-31

¹¹Aradan üç ay geçti. Adada kışlamış –İkiz Oğullar armasıyla donatılmış*– İskenderiye'ye bağlı bir gemiyle denize açıldık. ¹²Sirakuza'ya uğradık, orada üç gün geçirdik. ¹³Buradan sonra dolaşarak Regium'a ulaştık. Ertesi gün bir güney rüzgârı esti, ikinci gün Puteoli'ye vardık. ¹⁴Orada kardeşler bulduk. Aralarında yedi gün geçirmemiz için yalvardılar. En sonunda Roma'ya vardık. ¹⁵Oradaki kardeşler bizlere ilişkin bilgi alınca, bizi karşılamak için Appius Forumu'na* ve Üç Taverna'ya* kadar geldiler. Pavlos onları görünce Tanrı'ya şükranlarını sundu, yüreklendi. ¹⁶Roma'ya girdiğimizde Pavlos'a kendisini gözaltında bulunduran askerle birlikte kalması için özel izin verildi.

¹⁷Aradan üç gün geçince Pavlos Yahudiler'in ileri gelenlerini çağırdı. Onlar toplanınca, "Kardeşlerim" dedi. "Ben ne halka, ne de atalarımızın törelerine karşı bir suç işledim. Yeruşalim'den tutuklu olarak Romalılar'ın eline teslim edildim. ¹⁸Onlar soruşturmayı yaptıktan sonra beni özgür bırakmak istediler. Çünkü ölümü gerektirecek hiçbir davranışım olmadı. ¹⁹Ama Yahudiler karşı çıkınca, Kayser'e başvurmak zorunda kaldım. Yoksa kendi ulusuma karşı hiçbir suçlamada bulunmuş değilim. ²⁰Bu nedenle sizleri görmek ve sizinle görüşmek istedim. Çünkü İsrail'in umudu yüzünden ben şu zincirle bağlıyım."*

²¹Onlar şöyle yanıtladı: "Biz Yahudiye'den seninle ilgili ne bir mektup aldık, ne kardeşler arasından buraya gelen biri bizlere herhangi bir şey anlattı, ne de sana karşı kötü bir söz konuştu. ²²Kaldı ki, biz senin düşünceni öğrenmeyi uygun görüyoruz. Bu partiye gelince, her yerde ona karşı konuşulduğunu biliyoruz."

²³Pavlos'a bir gün ayırdılar. Büyük bir topluluk onun konuk kaldığı yere geldi. Pavlos onlara Tanrı hükümrانlığını anlattı ve sabahtan akşama dek İsa'ya ilişkin tanıklıkta bulunarak Musa'nın ruhsal yasasından, peygamberlerden kendilerine kanıtlar gösterdi. ²⁴Söylenenlere kimi inandı, kimi imansızlık gösterdi.

²⁵Birbirleriyle anlaşmazlığa düşünce ayrıldılar. Pavlos onlara son bir söz söyledi: "Kutsal Ruh Yeşaya peygamber aracılığıyla atalarınıza çok doğru söylemiştir:

²⁶"Git bu halka bildir,
Ha bire dinleyeceksiniz ama bir şey anlamayacaksınız,
Ardı ardına göreceksiniz ama bir şey kavramayacaksınız.

²⁷Çünkü bu halkın yüreği yağ tuttu,
Kulakları iyi duymaz oldu.
Gözlerini yumdular;
Gözleriyle görmesinler
Kulaklarıyla duymasınlar,
Yürekleriyle anlamasınlar diye.
Dönmesinler de ben kendilerini iyi etmeyeyim diye.'

²⁸"Sizlerce bilinsin ki, Tanrı'nın bu kurtarışı uluslara gönderilmiştir. Onlar dinleyecek." ^{29a}

28:26 Yeşaya 6:9,10

^a **29** [Pavlos bunları söyleyince Yahudiler ayrıldı, kendi aralarında yoğun tartışmaya giriştiler.]

28:28 Mezmur 67:2; 98:3

³⁰Pavlos'a gelince, tam iki yıl kiraladığı evde yaşadı ve yanına gelen herkesi kabul etti. ³¹Tanrı hükümranlığını yayıyor ve ölenmeden, yüreklilikle Rab İsa Mesih'e ilişkin konuları öğretiyordu.